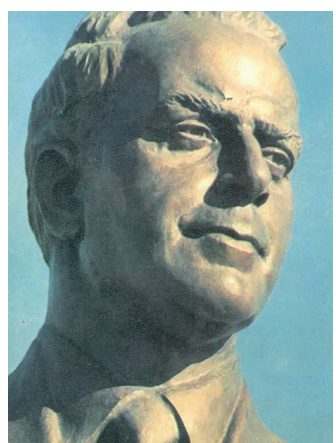

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

Heydar Aliyev

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.
Qəzet 1993-cü ildən aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

03 avqust
2024-cü il,
çərşənbə axşamı
№ 159 (6745)
Qiyməti
60 qəpik

3 sentyabr 1991-ci il...

Milli dövlətçiliyə gedən yolun başlanğıcı

Bax səh. 4

“Bu zamanın, bu dəqiqələrin, bu saatın hökmünü nəzərə almaya bilməzdim... Xalqın bu əhval-ruhiyyəsini, tələblərini nəzərə alaraq bütün məsələləri götür-qoy etdim. Yəqin etdim ki, mən öz prinsiplərimə sadıq qalaraq, eyni zamanda indi Azərbaycanın, Naxçıvanın belə vəziyyətində, çətin günündə, dövründə mənim üzərimə nəinki deputatların, binanın qarşısında, ətrafına toplaşan naxçıvanlıların qoyduqları vəzifənin icrasından geri çəkilsəm, bu, xalqın ağır günündə qaçmaq deməkdir... Mən öz taleyimi xalqa tapşırıram və xalqın iradəsini, yəqin ki, indi bu müddətdə, bu çətin dövrdə yerinə yetirməliyəm”

Heydər Əliyev

Bax səh. 2-3

Azərbaycan Orta Dəhlizin mərkəzinə çevrilir

Bax səh. 4

Bax səh. 5

Zəngəzur dəhlizinin açılması... Cənubi Qafqazın həyatına yenilik gətirə bilər

Paralimpiyanın Qızıl Qələbəsi

Bax səh. 3

Sənayenin yeni sütunları

Azərbaycanın inkişafında güclü iqtisadi sütunlardan birinə çevrilən sənaye sektorunun yeni ünvandanlarından biri kimi işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yaradılan sənaye müəssisələrinin əhəmiyyəti artırmaqdadır. Son 2-3 il ərzində burada fəaliyyətə başlayan sənaye müəssisələrinin sayı hazırda 142-yə çatıb ki, bu da olduqca...

Bax səh. 4

Tarixi faktlar danılmazdır!

Cənubi Qafqazda sülhün təmin olunması üçün Ermənistan Azərbaycanın haqlı tələblərini yerinə yetirməlidir. Belə tələblərdən biri də erməni tərəfinin ölkəmizə qarşı ərazi iddialarına son qoyulmasıdır. Çünki bu ölkənin...

Bax səh. 6

Silahlanmanın uğursuz müqayisəsi...

Ermənistan regionda sülh və sabitliyin bərqərar olmasında maraqlı deyil. Bunu ölkənin baş naziri Nikol Paşinyanın avqustun 31-də keçirdiyi mətbuat konfransında səsləndirdiyi fikirlər də təsdiqləyir. Belə ki, Paşinyan mətbuat...

Bax səh. 6

Paşinyanın “hərbi xərc” uydurması...

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Azərbaycana qarşı növbəti ittihamla çıxış edərək bildirib ki, guya Azərbaycanda ümumi daxili məhsulun (ÜDM) 17 faizi hərbi məqsədlərə xərclənir. Paşinyan sözsüz ki, ağ yalan danışır...

Bax səh. 6

Almaniyada
sağçılar
önə keçirlər

Bax səh. 7

Əyalət seçkilərində sürprizlər...

Prezident və birinci xanım Kəlbəcərdə...

Kəlbəcərdə Tərtər çayı üzərindəki “Yuxarı Vəng” Su Elektrik Stansiyası açılıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva sentyabrın 2-də Kəlbəcər rayonunda Tərtər çayı üzərində yerləşən “AzərEnerji” ASC-nin 22,5 MVt gücündə “Yuxarı Vəng” Su Elektrik Stansiyasının açılışında iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, “AzərEnerji” ASC-nin prezidenti Baba Rzaev dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad edilən ərazilərin yaşıllıq enerjisi zonasına çevrilməsi istiqamətində strategiyasına uyğun olaraq “AzərEnerji” ASC tərəfindən Kəlbəcərdə yeni tikilən “Yuxarı Vəng” Su Elektrik Stansiyası Vətən müharibəsində Qələbə mizdən sonra regionda yaradılan ən böyük yaşıllıq enerjisi mənbəyidir. Belə ki, təkcə bu SES-də istehsal edilən ərazilərdə 42 meqavattıq “Zəngilan” SES silsiləsindən sonra tikilən ikinci

böyük silsilədir.

Bildirildi ki, “Yuxarı Vəng” SES-ə su iki mənbədən - “Nadixanlı” SES-in çıxışı və Tutqu çayı üzərində inşa edilən baş suqəbulədiçi qurğudan daxil olur. Müasir avadanlıqla təchiz edilən stansiyada 110 kilovoltluq Açıq Paylayıcı Qurğu tikilib və 24 damarlı optik kabel xətti çəkilib. Bununla da stansiya mərkəzləşmiş SCADA sistemində inteqrasiya olunmaqla yanaşı, ən müasir rəqəmsal idarəetmə sistemləri ilə təchiz olunub və burada lazımi kibernetiklik tədbirləri görüldü.

Bu stansiyanın layihəsi “AzərEnerji” ASC-nin Energetika İnstitutu tərəfindən hazırlanıb. Aparılan işlərdə yerli mütəxəssislərlə yanaşı, Avstriya və İtaliya şirkətlərinin mütəxəssisləri də iştirak ediblər.

Prezident İlham Əliyev “Yuxarı Vəng” Su Elektrik Stansiyasını işə saldı.

Bildirildi ki, “Yuxarı Vəng” SES-də il ərzində 66 milyon kilovatt-saatadək yaşıllıq enerjinin istehsal olunması nəzərdə tutulur. Bu da 15 milyon kubmetr təbii qaza qənaət edilmiş, 27 min tondan çox karbon emissiyasının qarşısının alınması deməkdir.

Bu layihə BMT-nin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə və yaşıllıq enerjini keçirən sürətləndirilməsi baxımından əhəmiyyətlidir. “Yuxarı Vəng” SES “Yaşıl dünya” naminə həmrəylik il” çərçivəsində həyata keçirilən əhəmiyyətli

Xudavəng monastır kompleksində...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva sentyabrın 2-də Kəlbəcər rayonunda Xudavəng monastır kompleksində olublar.

Mədəniyyət naziri Adil Kərimli dövlətimizin başçısına və birinci xanımın abidə haqqında məlumat verdi. Bildirildi ki, dünya əhəmiyyəti memarlıq abidəsi olan Xudavəng məbədi 1992-2020-ci illərdə ermənilərin təvəvüzünə məruz qalıb. İşğal dövründə erməni apolost kilisəsinin dəstəyi və Ermənistan dövlətinin vəsaiti hesabına monastırda “bərpa” adı altında qanunsuz işlər görüldü. Arzu xatun, Böyük Həsən kilisələri və kompleksə daxil olan digər tikililər üzərində saxtalaşdırma əlamətləri olan əlavələr edib, abidələrin bir çox hissələrini vandalizmə məruz qoyublar. Torpaqlarımız işğaldan azad ediləndən sonra monastırda qalan erməni keşiş və rahiblər abidələrdəki qədim freskaları xarici mütəxəssislərin iştirakı ilə xüsusi üsulla kəşib götürüb, qanunsuz olaraq Azərbaycan Respublikasının ərazisindən çıxarıblar.

Xudavəng monastır kompleksinin zəng qülləsində yanaşı qoyulmuş bir-

birinin üstündə iki dairəvi xonça və həyat ağacı şəklində xaç kompozisiyalı xaçdaşlar və kitabələr də işğal dövründə sökülərək talan edilib.

Qeyd olundu ki, 2020-ci ilin dekabr ayında İrəvanda keçirilən sərgidə Xudavəng monastır kompleksindən oğurlanmış zəng, daş kitabələr, freskalar, xalçalar və Azərbaycan Respublikasına məxsus digər mədəni irs nümunələri qanunsuz olaraq nümayiş etdirilib. Daha sonra qanunsuz olaraq “VII-XIII əsrlərdə erməni xristian kilisələrində freskalar” adı altında İtaliyanın Padua şəhərində açılmış sərgidə Xudavəng monastırının freskaları “erməni ənənəvi incəsənət nümunələri” kimi təqdim olunub. Həmin sərgi İtaliyanın bir neçə şəhərində də təşkil edilib.

də tutulur.

Qeyd edək ki, ölkəmizdə ilk dəfə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ilin bütün fəsilərində xalis sıfır karbon emissiyalı regiona çevrilib və elektrik enerjisi tələbatı tam həcmdə yaşıllıq enerjisi hesabına təmin edilir. Artıq qalan enerji ölkə enerjisisteminə ötürülür, bu da regional enerji müstəqilliyini artırır və ətraf mühitin qorunmasına töhfə verir.

Kəlbəcərin Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu avtomobil yolunda...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva sentyabrın 2-də Kəlbəcər rayonunun Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu avtomobil yolu layihəsi çərçivəsində inşa olunan 4-cü tuneldə və bu yolun 15,2 kilometrlik hissəsində görülən işlərlə tanış olublar.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov dövlətimizin başçısına və birinci xanımın görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, işğaldan azad olmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası layihəsi çərçivəsində Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu avtomobil yolunun tikintisi sürətlə davam etdirilir. Mövcud yolun uzunluğu 100, yeni yolun uzunluğu isə 82 kilometrdir. Yolda artıq bir sıra işlər tamamlandı.

Məlumat verildi ki, yolun 34,9-35,4 kilometrliyindəki tunelin uzunluğu 500, hərəkət hissəsinin eni isə 8 metrdir.

Layihə üzrə yolboyu ümumi uzunluğu 2968 metr olan 6 qovşağ yenidən qurulub. Ümumi uzunluğu 5600 metr olan 36 bağlantı yolunun tikintisi də icra edilməkdədir.

Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevə Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu avtomobil yolunun hazır olan 15,2 kilometrlik hissəsində görülən işlərlə bağlı da məlumat verildi.

Diqqətə çatdırıldı ki, Göygöl və Kəlbəcər rayonlarını birləşdirən avtomobil yolunun uzunluğu Toğanalı-Kəlbəcər hissəsində 56 kilometr, Kəlbəcər-İstisu hissəsində isə 26 kilometr təşkil edir.

Toğanalı-Kəlbəcər yolunun 13-cü kilometrliyindən Murovdag silsiləsi başlanır və yüksəklik 1700 metr-dən 3260 metrə qədər artır. Bu hissədə dünyanın ən uzun avtomobil tunellərindən biri olacaq Murovdag tunnelinin inşası davam etdirilir. Tunnel bir istiqamət üzrə 2 hərəkət zolaqlı və 10 metr enində olacaq. Bundan əlavə 561,2 metr, 626,9 metr, 500 metr və 947,9 metr uzunluğunda 4 tunelin tikintisi də həyata keçirilir. Uzunluğu 23,4 kilometr olacaq Murovdag tunnelinin daxilində sağ və sol hissələri birləşdirən bağlantı yollarının inşası istiqamətində işlər davam etdirilir.

Ümumilikdə Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu avtomobil yolunun tikintisinin 67,5 faizi tamamlandı.

Qeyd edək ki, Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu avtomobil yolu başlanğıcını Göygöl rayonunun Toğanalı kəndindən götürməklə işğaldan azad edilmiş Kəlbəcər rayonunun ərazisindən keçir. Beləliklə, bu yol bir çox yaşayış məntəqələri ilə yanaşı, rayon mərkəzinə və məşhur İstisu ərazisinə qədər rahat gediş-gəlişi təmin edəcək.

Kəlbəcər şəhərində ikinci yaşayış kompleksinin təməli qoyuldu

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 2-də Kəlbəcər şəhərində ikinci yaşayış kompleksinin təməlini qoyub.

Kəlbəcər rayonunda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Bəşir Hacıyev dövlətimizin başçısına yaşayış kompleksini barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, kompleks 1,76 hektar ərazidə layihələndirilib.

Kəlbəcər şəhərində salınacaq ikinci yaşayış kompleksini şəhərin Baş planına əsasən çoxfunksiyalı zonada yerləşir.

Kompleksdə 3 və 5 mərtəbəli 8 yaşayış binasının inşası nəzərdə tutulur. Mənzillərin 56-sı ikiotaqlı, 56-sı üçotaqlı, 48-i isə dörd-

dotaqlı olacaq. Burada ümumilikdə 160 ailənin yaşaması planlaşdırılır.

Qeyd olundu ki, bu yaşayış kompleksində əhalinin məşğulluğunun və istirahətinin təmin edilməsi üçün hər cür şərait yaradılacaq, geniş abadlıq və yaşıllaşdırma işləri görülməkdir. Burada evlərin və küçələrin işıqlandırılmasında yaşıllıq enerjindən istifadə olunacaq.

Prezident İlham Əliyev yaşayış kompleksinin təməlini qoydu.

Şəhər Təhsil Kompleksində aparılan işlərlə tanışlıq

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva sentyabrın 2-də Kəlbəcər Şəhər Təhsil Kompleksində aparılan işlər və bu il açılmağa planlaşdırılan modul tipli məktəbin layihəsi ilə tanış olublar. Dövlətimizin başçısına və birinci xanımın görülən işlərlə bağlı məlumat verildi.

Bildirildi ki, ümumi sahəsi 2,2

hektardan çox olan kompleksin ərazisində 80 yerlik uşaq bağçası, peşə emalatxanaları yaradılacaq, STEAM zona, məktəbdən-kənar hazırlıq məkanı və digər zəruri obyektlər təşkil ediləcək.

Kompleksin ərazisində, həmçinin 528 şagird yerlik məktəb inşa olunur. Məktəbdə kitabxana, yeməkhana, akt zalı, yataqxana, idman zalı və digər zəruri otaqlar yaradılacaq.

Modul tipli məktəbin layihəsi ilə tanışlıq zamanı qeyd edildi ki, ümumi sahəsi 420 kvadratmetr olancaq binada 2 inzibati otaq və 9 sinif otağı yerləşəcək.

Qeyd edək ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə təhsilin inkişafı ilə bağlı tədbirlər xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Əlbəttə, Kəlbəcərdə ən müasir standartlara uyğun inşa olunan bu təhsil kompleksi də işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası prosesində təhsil infrastrukturunun qurulmasına xüsusi diqqət yetirildiyi-

İnzibati binanın təməli qoyuldu

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 2-də Kəlbəcər şəhərində inzibati binanın təməlini qoyub.

Dövlətimizin başçısına görüləcək işlər barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, inzibati binanın inşası üçün 2,4 hektardan çox ərazi nəzərdə tutulub. Bu ərazi Kəlbəcərin ictimai mərkəzi ilə şəhər parkının arasında yerləşir. İnzibati binanın yerləşdiyi ərazinin şimal hissəsi pilləli landşaft elementləri və şəhər parkının relyefi ilə birləşir. Ümumilikdə Baş plan üzrə şəhərin

inzibati mərkəzində 2 inzibati binanın inşası nəzərdə tutulub. Hər iki bina müasir üslubda layihələndirilib. Tikinti işlərinə 2025-ci ildə başlanılması planlaşdırılır.

Dövlətimizin başçısı inzibati binanın təməlini qoydu.

nin əyani təzahürüdür. Xatırladaq ki, Kəlbəcər rayonunda ilk məktəb 1924-cü ildə fəaliyyətə başlayıb.

Kəlbəcər işğal edilməzdən əvvəl rayonda 96 ümumtəhsil məktəbi, o cümlədən 46 tam orta, 42 ümumi orta, 8 ibtidai məktəb fəaliyyət göstərirdi. Bunlardan əlavə ra-

yonda bir texniki peşə məktəbi, iki əyani-qiyabi məktəb, səkkiz məktəbdən-kənar və dörd məktəbəqədər təhsil müəssisəsi də var idi. Rayonun təhsil infrastrukturunun qurulması istiqamətində işlər yüksək keyfiyyətlə davam etdirilir.

524 ailəlik yaşayış kompleksinin tikintisi ilə tanışlıq

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva sentyabrın 2-də Kəlbəcər şəhərində 524 ailəlik yaşayış kompleksinin tikintisi ilə tanış olublar.

Dövlətimizin başçısına və birinci xanımın görülən işlərlə bağlı ətraflı məlumat verildi.

Bildirildi ki, bu yaşayış kompleksinin ümumi sahəsi 19,5 hektardır.

Birinci mərhələdə buraya 201 ailə köçürüləcək. Bunun üçün kompleksdə dördmərtəbəli 6 bina tikilib. Binaların hər birində 27 mənzil mövcuddur. Mənzillərin 54-ü iki-

otaqlı, 72-si üçotaqlı və 36-sı dördotaqlıdır.

Dövlətimizin başçısı və birinci xanımın yaşayış kompleksində hazır mənzillərə baxdılar.

Kompleksdə, həmçinin “townhouse” tipli ikimərtəbəli 39 ev də inşa olunub. Bu evlərin hər biri üçotaqlıdır.

Diqqətə çatdırıldı ki, ikinci mərhələdə bu kompleksə 323 ailənin köçürülməsi planlaşdırılır. Bunun üçün isə müxtəlif tipli dördmərtəbəli 16 çoxmənzilli yaşayış binası, “townhouse” tipli ikimərtəbəli 57 ev inşa olunacaq.

Kompleksdə sakinlərin rahat yaşayışı üçün hər cür şərait yaradılır. Ərazidə park, istirahət guşələri, sosial-məişət obyektləri, avtodayanaçılar, velosiped yolları, uşaq oyun və idman meydançıqları istifadəyə veriləcək, geniş abadlıq və yaşıllaşdırma işləri görülməkdir.

“İstisu” mineral su zavodu açıldı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva sentyabrın 2-də Kəlbəcər rayonunda “İstisu” mineral su zavodunun açılışında iştirak ediblər.

Prezidentin İşlər müdiri Rəmin Quluzadə dövlətimizin başçısına və birinci xanımın zavod barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, “İstisu” mineral su zavodu uzun illər Kəlbəcərin müstəsna keyfiyyəti və sağlamlığa faydaları ilə tanınan termal su yatağından çıxan eyniadlı suyunu 30 illik müddətdən sonra yenidən istehlakçılara təqdim edir.

Qeyd edək ki, 1976-cı ildən etibarən Kəlbəcər rayonunda “İstisu” mineral suyunun istehsalına başlanılıb. Bununla da nadir və faydalı mineral tərkibə malik “İstisu” təbii mineral suyu geniş coğrafiyada şöhrət tapıb.

Prezident İlham Əliyev zavodu işə saldı.

Mənbəyini Azərbaycanın Kəlbə-

cər rayonunun mənzərəli dağlıq bölgəsində, dəniz səviyyəsindən 1600 metr-dən çox yüksəklikdə yerləşən termal su yataqlarından götürün və təbii halda 60°C-dən yuxarı temperaturda çıxan “İstisu” mineral suyu regionun minerallarla zəngin nadir suyu kimi xarakterizə olunur. Lakin torpaqlarımızın Ermənistan tərəfindən işğalı ilə əlaqədar 30 il ərzində “İstisu” təbii mineral suyunun istehsalı dayanıb.

Təməli 2022-ci il iyunun 26-da Prezident İlham Əliyev tərəfindən qoyulan “İstisu” mineral su zavodunda

işlər 2024-cü ildə tam başa çatdırılıb. Dövlətimizin başçısı və birinci xanım zavodda istehsal prosesi ilə tanış oldular.

Bildirilib ki, “İstisu” mineral su zavodu müasir avtomatlaşdırılmış sudoldurma xətləri və robotlaşdırılmış anbar idarəetmə sistemləri ilə təchiz edilib. İstehsal xətləri Almaniyanın “Krones” şirkəti tərəfindən təchiz edilib və quraşdırılıb. Ən son texnologiyaların tətbiqi nəticəsində zavodda yüksəkkeyfiyyətli mineral su istehsal edilməklə yanaşı, suyun təbii xüsusiyyətlərini qoruyub saxlamağa da mümkün olub. “İstisu” zavodunun illik istehsal gücü 100 milyon şüşə butulkadan artıqdır.

Zavodda istehsal olunan su həm keyfiyyəti, həm də müasir standartlara cavab verməsi ilə seçilir. Beynəlxalq təsnifat meyarlarına görə, Kəlbəcər rayonunda yerləşən təbii mineral su “İstisu” - natrium bikarbonat və sulfatla zəngin mineral su kimi təsnif edilir. Tərkibində olan kalsium, maqnezium, bikarbonat, sulfat və digər faydalı elementlər orqanizmə müsbət təsir göstərir.

“İstisu” təbii mineral suyu, eyni zamanda, yerli və beynəlxalq keyfiyyət və təhlükəsizlik standartlarına cavab verir. Belə ki, mineral su AQS 216-2006, ISO 9001:2015 və ISO 22000:2018 standartlarına uyğun olaraq sertifikatlaşdırılıb.

İkincövlü iş rejimində fəaliyyət göstərəcək müəssisədə təxminən 100 nəfər işlə təmin ediləcək. İşçilərin əksəriyyəti Kəlbəcər və Laçın rayonlarının sakinləridir.

Qeyd edək ki, “İstisu” mineral su zavodu ətraf mühitin qorunmasına da töhfə verir. Mineral su istehsalında əsas sayılır uzunmüddətli uğur və rifahın əsasını təşkil edən resurslardan davamlı istifadəyə, ekoloji cəhətdən təmiz istehsal prosesinə və təbii mühafizəsinə yönəlib. Bu gün zavodun əsas məqsədi ətraf mühitə zərər vermədən yüksəkkeyfiyyətli məhsullar istehsal etməkdir. Bu məqsəddə zavodda tullantıların miqdarını minimuma endirməyə, həmçinin elektrik enerjisi resurslarından səmərəli istifadə etməyə imkan verən müasir texnologiyalar tətbiq olunur.

Kəlbəcərdə “Zar”, Göygöl rayonunda “Toğanalı” KSES açıldı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 2-də Kəlbəcər rayonunda “AzərEnerji” ASC-nin 4,3 MVt gücündə “Zar” Kiçik Su Elektrik Stansiyasının (KSES-in) açılışında iştirak edib və SCADA sistemi vasitəsilə Göygöl rayonunda yeni tikilən 4,1 MVt gücündə “Toğanalı” KSES-in açılışını edib.

Dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, Kiçik Qafqaz dağ silsiləsindəki buulaqlar, orinti suları da daxil olmaqla mənbəyi Azərbaycan ərazisində formalaşan çaylar üzərində yaşıllıq enerjisi istehsal edəcək su elektrik stansiyalarının yaradılması prosesi sistemli şəkildə davam edir.

Cari ilin “Yaşıl dünya” naminə həmrəylik il” elan olunduğu və COP29-a ev sahibliyi edəcək Azərbaycanın Kəlbəcər rayonunda “AzərEnerji” ASC tərəfindən 4,3 meqavat

gücündə “Zar”, Göygöl rayonunda isə 4,1 meqavat gücündə “Toğanalı” Kiçik Su Elektrik stansiyaları cəmi bir il ərzində tikilib. İnnovativ mühəndislik işi sayılan bu stansiyaların maşın zallarında Avropa istehsalı olan turbin, generator və məsafədən idarəetmə üçün rəqəmsal avadanlıqlar quraşdırılıb. Stansiyalar 24 damarlı fiber-optik kabel xətləri ilə ölkənin mərkəzləşmiş optik kabel şəbəkəsinə və SCADA sistemində inteqrasiya olunub.

Bu elektrik stansiyalarını su ilə təchiz etmək üçün “AzərEnerji” tərəfindən Zar və Kürəkçay çaylarının üzərində ekoloji normalar daxilində baş suqəbulədiçi qurğular inşa edilib. Bu məqsəddə çaylarda yaşıllıq cəvərlərinin, ümumilikdə flora və faunanın qorunmasını təmin etmək üçün xüsusi hidrotexniki qurğular tikilib. Ümumilikdə hər iki stansiya üçün çətin rel-

yefdə 14 min metr derivasiya boruları çəkilib və çay ekosisteminin qorunmasına xüsusi önəm verilib.

“Zar” və “Toğanalı” KSES-lərdə ümumilikdə 25 milyon kilovatt-saatadək yaşıllıq enerjinin istehsal olunması nəzərdə tutulur ki, bu da 5,5 milyon kubmetr təbii qaza qənaət edilmiş, 10 min tondan çox karbon emissiyasının qarşısının alınması deməkdir.

Sonra “Zar” və “Toğanalı” KSES-lərin tikintisindən və aparılan şərəitdən bəhs edən videoçarx nümayiş olundu.

Prezident İlham Əliyev stansiyaları işə saldı.

Qeyd edək ki, “Zar” və “Toğanalı” stansiyalarının istismara verilməsi enerjisistemdə yaşıllıq enerjinin davamlı artırılması missiyasına töhfə olmaqla yanaşı, ekoloji davamlılıq məqsədinə çatma yolunda mühüm əhəmiyyətə

malikdir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgələrinin ilin bütün fəsilərində xalis sıfır karbon emissiyalı regionlara çevrilməsi, yaşıllıq enerjisi istehsalının tam şəkildə təmin edilməsi və artıq qalan enerjinin ölkə enerjisisteminə ötürülməsi Azərbaycanın regional enerji müstəqilliyini gücləndirir və ətraf

mühitin qorunmasına müsbət təsir göstərir. Bu, həm də ölkənin enerji istehsalında dayanıqlılıq və ekoloji davamlılıq məqsədinə çatma yolunda mühüm bir addımdır.

Eyni zamanda, diqqətə çatdırıldı ki, Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad edilən ərazilərlə yaşıllıq enerjisi zonasına çevirmək, regionun hidroenerji potensialından səmərəli istifadə etmək barədə tapşırıqlarına əsasən “AzərEnerji” ASC tərəfindən ümumi gücü 37,5 MVt olan 6 kiçik su elektrik stansiyasının tikintisi üzrə işlərə başlanılıb. Bu su elektrik stansiyalarının 2025-ci ilin birinci yarısında istismara verilməsi nəzərdə tutulur.

Həmin stansiyalarda ümumilikdə 110 milyon kVt-sən çox elektrik enerjisi istehsal ediləcək ki, nəticədə 24 milyon kubmetrdən çox təbii qaza qənaət olunacaq, həmçinin 44 min tondan çox karbon qazının atmosfərə atılmasının qarşısı alınacaq.

Bildirildi ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı indiyədək ümumi gücü 270 MVt olan 32 su elektrik stansiyası istismara verilib və bu gündə 492 milyon kilovatt-saat sıfır emissiyalı elektrik enerjisi istehsal edilib. Bununla da 110 milyon kubmetr təbii qaza qənaət olunub, 200 min ton karbon emissiyasının atmosfərə atılmasının qarşısı alınıb.

Qeyd edək ki, regiondakı SES-lərin qoyuluş gücü 500 MVt-a, illik istehsal həcmi isə 1,5-1,8 milyard kilovatt-saatata çatacaq, bununla da 350-400 milyon kubmetr təbii qaza qənaət edilmiş, 650-750 min ton həcmdə karbon dioksid emissiyasının azalması proqnozlaşdırılır. Müqayisə üçün bildirək ki, Azərbaycanın digər regionlarında SES-lərin illik istehsalı ortalama 1,2 milyard kilovatt-saat təşkil edirsə, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı bu həcm 50 faiz daha çoxdur.

Sentyabrın 2-də Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib.

Prezidentin Mətbuat Xidmətinin məlumatına görə, Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycanda keçirilən parlament seçkilərində Yeni Azərbaycan Partiyasının inamlı qələbəsi münasibətilə dövlətimizin başçısına təbriklərini çatdırıb.

Türkiyə Prezidenti bu seçkilərin Azərbaycanın suverenliyinin tam bərpa edilməsindən sonra ölkəmizin bütün ərazisində keçirilən parlament seçkilərində Yeni Azərbaycan Partiyasının inamlı qələbəsi münasibətilə dövlətimizin başçısına təbriklərini çatdırıb.

Türkiyə Prezidenti bu seçkilərin Azərbaycanın suverenliyinin tam bərpa edilməsindən sonra ölkəmizin bütün ərazisində keçirilən parlament seçkilərində Yeni Azərbaycan Partiyasının inamlı qələbəsi münasibətilə dövlətimizin başçısına təbriklərini çatdırıb.

Ankaradan təbrik zəngi

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Yeni Azərbaycan Partiyasının inamlı qələbəsi münasibətilə İlham Əliyevi təbrik edib

İlkin parlament seçkiləri olmasının önəmini qeyd edib. Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçkilərin azad, sərbəst, demokratik şəraitdə keçdiyini və Azərbaycan xalqının iradəsini əks etdirdiyini vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev təbrikə görə təşəkkürünü bildirib.

Telefon danışığı zamanı Azərbaycanla Türkiyə arasında parlamentlərarası əlaqələrin önəmiyyətini və parlament nümayəndə heyətlərinin mütəmadi qarşılıqlı səfərləri qeyd olunub.

Eyni zamanda, ölkəmizdə keçirilən bu seçkilərdə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin parlamentlərarası dostluq qrupunun müşahidəçi qismində geniş tərkibdə iştirak etdiyi bildirilib.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Türkiyə arasında qardaşlıq və strateji müttəfiqlik münasibətlərinin perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Paralimpiyanın Qızıl Qələbəsi!

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Azərbaycan paraatleti Səid Nəcəfzadənin "Paris-2024" Yay Paralimpiya Oyunlarında qızıl medal qazanması ilə bağlı paylaşım edib.

Paylaşımı təqdim edirik: "Paraatlet Səid Nəcəfzadəni "Paris-2024" Yay Paralimpiya Oyunlarında qızıl medal qazanması münasibətilə təbrik edirəm! Peşəkarlıq və qətiyyət nümayiş etdirən idmançımız Azərbaycan azarkeşlərinin ümidlərini doğrultdu! Çempionu səmimi-qəlbədən təbrik edir, ona yeni nailiyyətlər arzulayıram!".

Səid Nəcəfzadə
Paralimpiya Oyunları
Qızıl medal mükafatçısı

Seçicilər öz iradələrini azad şəkildə ifadə etdi

Azərbaycanda keçirilən seçki prosesində insan hüququ və azadlıqları prinsipinin, eyni zamanda qanunvericiliyin tələblərinin qorunması ilk sırada qərar tutur - bu seçki prosesində də namizədlərin seçicilərlə görüşlərində öz fikirlərini sərbəst şəkildə ifadə etmələri üçün bütün şərait formatlaşdırılmışdı. Yeni sosial innovativ yeniliklərdən, müasir texniki imkanlardan istifadə etməklə seçicilərlə aktiv ünsiyyət quruldu. Bu, seçicilərin məlumatlı şəkildə qərar vermələrini və öz seçimlərini etmələrini təmin edən əsas amillərdən biri kimi çıxış etdi.

xış etdi - səsvermə prosesi şəffaf və demokratik prinsiplərə əsaslanaraq baş tutdu. Səsvermə günü bütün seçki məntəqələrində şəffaflıq və ədalət prinsipləri təmin olundu. Səsvermə zamanı heç bir seçiciyə təzyiq göstərilmədi və hər bir seçici öz iradəsini azad şəkildə ifadə edə bildi. Çünki seçicilərin öz iradələrini azad şəkildə ifadə etmələri seçki prosesinin ən vacib aspektidir. Bu, demokratik prinsiplərin qorunmasını və seçkilərin legitimliyini təmin edən əsas amil kimi çıxış edir.

1 sentyabr seçkiləri - demokratik ənənələrin davamı...

VII çağırış parlament seçkiləri ilə bağlı beynəlxalq rəy müsbət xarakter daşıyır

Beynəlxalq rəy...

Qeyd edək ki, tarixi əhəmiyyət daşıyan növbədənkənar parlament seçkilərinin səsvermə prosesini çoxsaylı yerli və beynəlxalq müşahidəçilər geniş şəkildə izlədilər. Vurğulanmalıdır ki, Azərbaycan Respublikası beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq edərək seçki prosesinin müasir standartlara uyğun keçməsinə təmin edir. Səsvermə prosesinin şəffaflığını və ədalətliyini təmin etmək üçün müşahidəçilər tərəfindən aparılan müşahidələr əsasında, seçkilərə rəy verilir - seçkini izləyən müşahidə missiyalarının üzvləri seçkilərin ədalətli, sakit və demokratik ab-havada keçdiyini bildirir. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycanda keçirilən seçki prosesini yaxından izləyən Türkiyə Böyük Millət Məclisinin, Pakistan Milli Assambleyasının eyni zamanda Pakistan Senatının, Mərakeş, Böyük Britaniya, İtaliya, Malayziya, Gürcüstan, Ukrayna, Moldova, Serbiya, Rumıniya, Efiopiya parlamentlərini təmsil edən müşahidəçilər, Rusiya Federasiyasını təmsil edən müstəqil müşahidəçilər, Rusiyanın Federasiya Şurasının nümayəndələri, Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Assambleyası, MDB PA, Asiya Parlament

qı, TürkPA, Asiya Siyasi Partiyalar Beynəlxalq Konfransı, Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatını təmsil edən nümayəndə heyətləri hər biri ayrı ayrılıqda seçkinin demokratik standartlara uyğun keçirildiyini bildirib. Keçirilən mətbuat konfranslarında müşahidəçilər seçki məntəqələrində səsvermə üçün rahat şəraitin yaradıldığını, təhlükəsizliyin ən yüksək səviyyədə təmin edildiyini diqqətə çatdırdılar.

Assambleyası, İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Parlament Assambleyası, Beynəlxalq Parlamentarilər Konqresi, GUAM PA, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament İttifaqı

qı, TürkPA, Asiya Siyasi Partiyalar Beynəlxalq Konfransı, Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatını təmsil edən nümayəndə heyətləri hər biri ayrı ayrılıqda seçkinin demokratik standartlara uyğun keçirildiyini bildirib. Keçirilən mətbuat konfranslarında müşahidəçilər seçki məntəqələrində səsvermə üçün rahat şəraitin yaradıldığını, təhlükəsizliyin ən yüksək səviyyədə təmin edildiyini diqqətə çatdırdılar.

Tarixi əhəmiyyət...

Böli, Azərbaycan tarixində mühüm bir mərhələ kimi yadda qalan VII çağırış növbədənkənar parlament seçkiləri baş tutdu. 2020-ci ildə Vətən müharibəsində öldürülən tarixi qələbədən və 2023-cü il antiterror tədbirlərindəki uğurdan sonra ilk dəfə olaraq, Azərbaycanın bütün ərazilərində parlament seçkiləri keçirildi. Bu mənada 1 sentyabr seçkiləri həm də ölkəmizin suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün bərpasının simvolik ifadəsi olaraq qəbul edilir. Seçkilərin bütün ərazilərdə keçirilməsi, ölkənin vahidliyini və siyasi sabitliyini təsdiq edir və bu prosesin demokratik prinsiplərə uyğun şəkildə həyata keçirilməsi Azərbaycanın beynəlxalq arenada mövqeyini daha da gücləndirir.

P.İSMAYILOV

Prezident və birinci xanım Kəlbəcərdə...

əvvəli 2-ci səhifədə

İstisu qəsəbəsinin təməli qoyuldu

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 2-də Kəlbəcər rayonunun İstisu qəsəbəsinin təməlini qoyub.

Dövlətimizin başçısına qəsəbə barədə məlumat verildi. Bildirildi ki, İstisu qəsəbəsi Kəlbəcərin qərb hissəsində yerləşir. Ümumi sahəsi 63,1 hektar olan qəsəbənin layihələndirilmə işləri mərhələli şəkildə aparılacaq. Baş plana əsasən, gələcəkdə burada 159 fərdi ev, "townhouse" tipli 71 ev (142 mənzil) və 180 mənzildən ibarət 10 bina tikiləcək.

Birinci mərhələdə salınacaq ərazinin sahəsi 39,2 hektar təşkil edir. Bu mərhələdə 159 fərdi evin inşası nəzərdə tutulur. Burada iki, üç, dörd və beşotaqlı

fərdi evlər tikiləcək. Qəsəbəyə birinci növbədə 159 ailə köçürüləcək.

İstisu qəsəbəsində 352 şagird yerlik məktəb, 100 yerlik uşaq bağçası, inzibati bina, klub-icma mərkəzi, idman sağlamlıq mərkəzi, tibb məntəqəsi, bayraq meydanı, idman meydançası və digər zəruri obyektlər yaradılacaq.

Qeyd edək ki, tarixən İstisu qəsəbəsində əhalinin əsas məşğuliyyəti üzümçülük, taxılçılıq, heyvandarlıq və baramaçılıq olub. Müasir səviyyədə qurulacaq qəsəbənin perspektivdə rayonun yerli əhəmiyyətli mərkəzlərindən biri kimi inkişafı əsas məqsədlərdəndir.

di.

Bildirildi ki, 1927-ci ildə fəaliyyətə başlayan bu sanatoriya keçmiş Azərbaycan SSR-də ittifaq əhəmiyyətli ikinci böyük kurort hesab edilirdi. Kompleksin ərazisində üç yataq korpusu, bir müalicəvi vannə xidməti binası, bir poliklinika korpusu fəaliyyət göstərirdi. Sovet

“İstisu” Müalicə-İstirahət Kompleksində aparılan tikinti işləri ilə tanışlıq

dönəmində bu kurort-sanatoriya kompleksi ildə 50 min nəfəri qəbul etmək imkanına malik olub. Buraya əsasən həzm sistemi xəstəliklərinin müalicəsi üçün müalicə otaqları, ortostatik tənzimləmə pozğunluğunun müalicəsi və həzm funksiyasının stimullaşdırılması, yaşlılarda natrium və maye çatışmazlığının, ortostatik tənzimləmə pozğunluğunun, sidik yollarında infeksiyaların müalicəsi, kalsium oksalat, sistin və sidik turşusu daşlarının profilaktikası və metaflaksisi, uşaqlarda və yeniyetmələrdə diq kariesinin profilaktikası, eləcə də böyüklər üçün dəstəkləyici təsir baxımından çox faydalıdır.

mət göstərəcək.

“Aşağı İstisu” mənbəyindən alınan mütəxəssislər tərəfindən nümunələr götürülüb, suyun analizi və testi həyata keçirilib. Aparılan analizlər və balneoloji rəylərə əsasən İstisu təbii mineral suyu fizioloji, metabolik və müalicəvi təsirlərə malikdir. Bu isə mədə-bağırsaq traktının funksional pozğunluğunun müalicəsi və həzm funksiyasının stimullaşdırılması, yaşlılarda natrium və maye çatışmazlığının, ortostatik tənzimləmə pozğunluğunun, sidik yollarında infeksiyaların müalicəsi, kalsium oksalat, sistin və sidik turşusu daşlarının profilaktikası və metaflaksisi, uşaqlarda və yeniyetmələrdə diq kariesinin profilaktikası, eləcə də böyüklər üçün dəstəkləyici təsir baxımından çox faydalıdır.

“İstisu” yarımstansiyası açıldı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 2-də Kəlbəcər rayonunun İstisu qəsəbəsində “Azərişiq” ASC-nin 110/35/10 kV-luq “İstisu” yarımstansiyasının açılışında iştirak edib.

“Azərişiq” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Vüqar Əhmədov dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Kəlbəcər rayonunda təməli Prezident İlham Əliyev tərəfindən qoyulan “İstisu” sanatoriyasının və “İstisu” mineral su zavodunun elektrik təchizatı məqsədilə 110/35 kV-luq iki ədəd 40 MVA gücündə “İstisu” yarımstansiyası inşa edilib. Bu yarımstansiya 110/35/10 kV-luq “Kəlbəcər” yarımstansiyasından çəkilən 110 kV-luq ikidövrəli hava xətti vasitəsilə elektrik enerjisi ilə təmin edilir. Yeni inşa edilən yarımstansiyanın 110/35/10 kV-luq “Qorçu” və “Laçın” yarımstansiyaları ilə əlaqələndirilməsi nəticəsində 110 kV-luq dairəvi elektrik təchizatı sxeminin yaradılmasına nail olunacaq.

Yarımstansiyada 110 kV-luq 40

MVA gücündə iki transformator, müasir standartlara cavab verən 110 və 35 kV-luq elegaz açarlı yuvalar quraşdırılıb. Yarımstansiya avtomatlaşdırılmış SCADA dispetçer sistemində qoşularaq, məsafədən idarəolunan telekommunikasiya qurğuları, müasir elektron tipli rele mühafizəsi və avtomatika sistemi ilə təchiz edilib.

Prezident İlham Əliyev yarımstansiyanı işə saldı.

Qeyd edək ki, gələcəkdə yarımstansiyadan 35 kV-luq özüdaşıyan izolyasiyalı naqillərdən ibarət xətlərin çəkilməsi ilə İstisu, Alagöller, Zəylik, Zər və s. yaşayış məntəqələrinin elektrik təchizatının dayanıqlılığı təmin olunacaq. Yarımstansiya bərpaolunan enerji mənbələrinin integrasiyası üçün müasir cihaz və avadanlıqlarla təchiz edilib. Burada növbəti heyət üçün müvafiq otaqlar, idarəetmə və mühafizə otaqları inşa edilib, lazımı iş şəraiti yaradılıb. Yarımstansiyanın ətrafı abadlaşdırılıb, ərazidə ağaclar əkilib, suvarma sistemi quraşdırılıb.

3 sentyabr 1991-ci il... Milli dövlətçiliyə gedən yolun başlanğıcı

Mübariz ABDULLAYEV

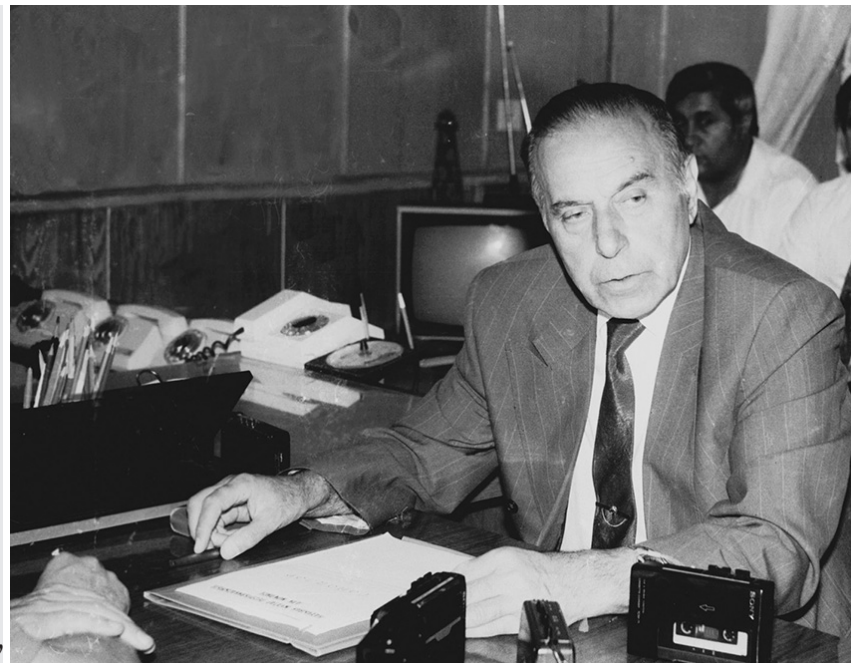
Tarixin bu günündə - 1991-ci il sentyabrın 3-də böyük siyasətçi Heydər Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisində keçirilən fövqəladə sessiyada deputatların və iclas zalının qarşısına toplaşan minlərlə insanın təkidli ilə Ali Məclisin sədri seçilib. Bu təyinat Azərbaycanın müstəqilliyə gedən yolunda tələyüklü bir məqam oldu. Ancaq uzaqgörən siyasətçi Heydər Əliyev müstəqillik yolunun əsasını hələ bundan xeyli müddət əvvəl qoymuşdu.

Heydər Əliyev imperiyanın qorunub saxlanmasına çalışan qüvvələrə, ilk növbədə Kommunist Partiyasına və keçmiş Sovet dövlətinə açıq etirazını bildirərək, onların riyakar siyasətini cəsarətlə ifşa edirdi. 1991-ci il iyulun 19-da O, Kommunist Partiyası sıralarından çıxdı. Məlumdur ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Sovetinin - 17 noyabr 1990-cı il tarixində çağırılan sessiyasına Heydər Əliyev Sədrlik edirdi. Həmin sessiyada

Heydər Əliyevin cəsarəti, milli təəsübkeşliyi, xalqına və müstəqillik ideyalarına bağlılığı bütün cəhətləri ilə bir daha özünü büruzə verdi. Sessiyada Onun təşəbbüsü ilə Naxçıvan Ali Sovetinin adı dəyişdirilərək Naxçıvan Respublikasının Ali Məclisi adlandırılması haqqında qərar çıxarıldı, eyni zamanda, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin o vaxtlar çoxlarının tanımadığı üçrəngli bayrağı Naxçıvan Ali Məclisində qaldırıldı. Bir qədər sonra - 1991-ci il fevralın 5-də Azərbaycan Respublikasının Ali Soveti Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin vəsatətinə baxaraq üçrəngli bayrağın Azərbaycanın dövlət bayrağı kimi qəbul edilməsi haqqında qərar verdi. Heydər Əliyev yorulmadan xalqda müstəqillik uğrunda mübarizə özmini möhkəmləndirməyə çalışırdı. Onun çağırışı ilə Naxçıvanın 1991-ci il martın 17-də keçmiş Sovet İttifaqının saxlanılması ilə bağlı keçirilən referendumda qatılınması Azərbaycan xalqının müstəqillik ideyalarına inamını artırıb, insanlarda mübarizə əzmi

“Bu zamanın, bu dəqiqələrin, bu saatın hökmünü nəzərə almaya bilməzdim... Xalqın bu əhval-ruhiyyəsini, tələblərini nəzərə alaraq bütün məsələləri götür-qoy etdim. Yəqin etdim ki, mən öz prinsiplərimə sadıq qalaraq, eyni zamanda indi Azərbaycanın, Naxçıvanın belə vəziyyətində, çətin günündə, dövründə mənim üzərimə nəinki deputatların, binanın qarşısında, ətrafına toplaşan naxçıvanlıların qoyduqları vəzifənin icrasından geri çəkilsəm, bu, xalqın ağır günündə qaçmaq deməkdir... Mən öz taleyimi xalqa tapşırıram və xalqın iradəsinə, yəqin ki, indi bu müddətdə, bu çətin dövrdə yerinə yetirməliyəm”

Heydər Əliyev

yaratdı. 1991-ci il avqustun 26-da Naxçıvan ərazisində Azərbaycan Kommunist Partiyasının fəaliyyəti dayandırıldı, onun bütün strukturları ləğv edildi. Həmin ilin yayında uğursuzluqla nəticələnmiş “avqust qiyamı” da o dövrkü iqtidarı qəflət yuxusundan oyatmadı. Hakimiyyətdə təmsil olunanlar keçmiş İttifaq rəhbərliyinin göstərişlərini sözsüz yerinə yetirməkdə canfəşanlıq göstərirdilər. Milli xəyanət yolu tutmuş bu siyasətçilər “Azərbaycanın müstəqillik bəyannaməsi”ni də ciddi qəbul etmək istəmirdilər. Bu məsələ ilə əlaqədar keçirilmiş Ali Sovetin 1991-ci il 29-30 avqust tarixli iclaslarında Heydər Əliyev o dövrkü respublika rəhbərliyinin xəyanətkar siyasətinin əsl mahiyyətini açdı. Zaman Heydər Əliyevin haqlı olduğunu sübut etdi. O dövrdə baş verən proseslərin məntiqi nəticəsi kimi 1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan Ali Soveti “Dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Aktı” qəbul etdi.

Heydər Əliyev muxtar respublika-

ya rəhbərlik etməyə başladığı ilk gündən dövlət quruculuğuna, idarəetmənin təkmilləşdirilməsinə, iqtisadi islahatların aparılmasına, xarici ölkələrlə əlaqələrin qurulmasına, müdafiə və hərbi quruculuq məsələlərinə ciddi fikir verildi. 1991-ci il sentyabrın 3-də Naxçıvan Ali Məclisinin Sədri seçilən Heydər Əliyev Özünün şəxsi nüfuzundan və yüksək diplomatik bacarığından istifadə edərək qonşu Türkiyənin, İranın siyasi rəhbərliyi ilə təmasları gələcəkdəki vəziyyətdə blokada şəraitində yaşayan muxtar respublikanı erməni təcavüzündən, aclıqdan, səfalətdən qorudu.

Sonrakı mərhələdə isə Heydər Əliyev müstəqilliyimiz üçün yaranan təhdidləri bütün ölkə miqyasında dəf etdi. 1992-ci ilin yazında qeyri-legitim yolla hakimiyyətə gələn AXC - “Müsavat” iqtidarının sərəşətsizliyi ucubatından müstəqilliyimiz çox ciddi təhdidlərlə üz-üzə qalmışdı. Problemlər getdikcə artır, xaos dərinləşirdi. Hakimiyyət strukturlarına, o cümlədən silahlı birləşmələrə nəzarəti iti-

rən ozamankı Azərbaycan iqtidarı 1993-cü ilin yayında ölkəni vətəndaş müharibəsi təhlükəsi ilə üz-üzə qoydu. Belə ağır məqamda insanlar təkidlə böyük siyasətçi Heydər Əliyevin Azərbaycanın siyasi rəhbərliyinə qayıtmasını tələb edirdilər. Heydər Əliyev həmin ağır günlərdə xalqını tərk buraxmadı və respublikamızın rəhbərliyinə qayıtmağa razılıq verdi. Xüsusi təyinatla reysi ilə Bakıya gələn Heydər Əliyev 15 iyun 1993-cü ildə Azərbaycan Ali Sovetinin Sədri seçildi. O, Azərbaycan xalqının böyük etimadına əsasən ilk dəfə 1993-cü il oktyabrın 3-də, sonra isə 1998-ci il oktyabrın 11-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. Beləliklə, Azərbaycan diletant rəhbərlərin yantmaz idarəçiliyindən qurtuldu. Müstəqilliyimizin itirilməsi təhlükəsi aradan qaldı və ölkə inkişafı istiqamətində. Bugünkü uğurlarımızın, şanlı zəfərlərimizin təməlinə də Heydər Əliyevin müstəqilliyimizi qoruması dayanır.

Azərbaycan Orta Dəhlizin mərkəzinə çevrilir

Orta Dəhlizin cənub marşutu - Qırğızistan, Tacikistan, Özbəkistan, Türkmənistan, Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyənin iştirakı ilə sentyabrın ikinci yarısında Bakıda vahid assosiasiyanın yaradılması planlaşdırılır.

Dəhlizdə yer alan ölkələrin əksəriyyəti assosiasiyanın mərkəzi olaraq Bakının seçilməsini dəstəkləyir. “Azərbaycan Dəmir Yolları” (ADY) QSC-nin sədri Rövşən Rüstəmovun

tan hökuməti Məngistay vilayətində uzunluğ 64 kilometr olan Kurik və Jettbay kəndlərini birləşdirən respublika əhəmiyyətli yolun əsaslı təmirini başa çatdırıb. Bu nəqliyyat

qovşağı Kurik dəniz limanının Orta Dəhlizlə birləşdirməklə Qazaxıstanın beynəlxalq nəqliyyat marşrutlarında imkanlarını artıracaq. Eləcə də Özbəkistan və Qırğızistan dəmir yollarının rekonstruksiyasını gücləndirməkdədir.

Azərbaycan da Orta Dəhliz inteqrasiyanın

sözlərinə görə, bununla bağlı Bakıda dəhlizə üzv ölkələrin nümayəndələrinin iştirakı ilə beynəlxalq tədbirin keçirilməsi nəzərdə tutulur. Tədbirdə Orta Dəhlizlə bağlı müxtəlif fikir və təkliflərin irəli sürülməsi, daşınmaların artırılması üçün səmərəli mexanizmlərin yaradılması və s. məsələlər müzakirə olunacaq.

Azərbaycanın strateji coğrafi mövqeyi və nəqliyyat-tranzit dəhlizlərinin şəxələndirilməsində xüsusi təşəbbüskarlığı respublikamızın Orta Dəhlizin mərkəzi vəzifəsinə çevrildiyini göstərməkdədir. Orta dəhlizin bir hissəsi kimi Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun əhəmiyyəti xüsusi qeyd edilməlidir, hazırda bu dəhlizin genişləndirilməsi, eləcə də Türkiyə ərazisində İğdır-Naxçıvanı birləşdirən yeni xəttin çəkilməsi bu dəhlizin imkanlarını da artırır.

Qeyd edək ki, 2024-cü ilin 7 ayında Orta Dəhlizlə daşınmalar 2,56 milyon ton təşkil edib ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 63 faiz çoxdur və rəqəmin hədsiz dərəcədə böyüməsi bu dəhlizə olan marağı qat-qat artırır. Yeri gəlmişkən, cari ilin 7 ayı ərzində Azərbaycan üzərindən Orta Dəhlizlə yük daşınmalarının həcmi 2023-cü ilə müqayisədə 30 faizdən çox artıb. Çinin Sian limanından bu dəhlizlə ümumilikdə 70-ə yaxın artıq blok qatar yola salınıb.

Orta Dəhliz üzərindən yük daşınmalarının həcmində artımın da tərəfdaş ölkələrin fəallığını yüksəltməkdədir. Özbəkistan və Qazaxıstan son aylarda dəmir yolu və dəniz ticarəti imkanlarında infrastrukturların yenilənməsi, yeni tranzitlərin əlaqələndirilməsi istiqamətində sayılı çalışmaqdadır. Qazaxı-

Dəhlizdə yer alan ölkələrin vahid assosiasiyasının yaradılması ideyası Qarabağ Bəyannaməsindən irəli gəlir

region ölkələrinin bu tranzit alyansında vahid birliyinin perspektiv əhəmiyyətinə dair fikirlər səsləndirilib. Trans-Qazaxıstan dəhlizinin Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutuna (Orta Dəhliz) sıx əlaqələndirilməsi üçün yeni infrastrukturların yaradılması və ümumilikdə, Orta Dəhlizin böyük coğrafi imkanları nəzərə alınmaqla nəqliyyat hərəkətiliyinin intensivləşdirilməsi üçün sarmayə yatırılması məsələlərinə toxunulub.

Avropa Komissiyasının beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə baş direktoru Henrik Holole Mərkəzi Asiya ölkələrinin Orta Dəhlizin formalaşması istiqamətində səylərini müsbət dəyərləndirib, onların bu iradəsi sayəsində vahid Asiya-Avropa nəqliyyat blokunun tam rentabelli işinin təmin ediləcəyini vurğulayıb. Bu prosədə AI-nin bütün zəruri dəstəkləri verəcəyi xatırlanıb.

Orta Dəhliz vasitəsilə daşınmaların həcmində 4,2 milyon tona çatdırılması planlaşdırılır ki, bunun üçün tranzit xəttinin coğrafiyasını əhatə edən ölkələrin, xüsusilə də türk dövlətlərinin vahid nəqliyyat alyansında birləşməsinə zəruri edir. Şuşada keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizinin ən axıcı qolu kimi Trans-Xəzər əhəmiyyətinə toxunulub və TDT ölkələri tərəfindən imzalanan Qarabağ Bəyannaməsində Orta Dəhlizə inteqrasiyanın gücləndirilməsində dair niyyətlər ifadə olunub. Bəyannamədə Orta Dəhlizin daha rentabelli və dayanıqlı işləməsi üçün TDT ölkələri tərəfindən nəqliyyat və tranzit prosedurlarının optimallaşdırılması və rəqəmsallaşdırılması, daha çox yükdaşıma həcmində artırılması məqsədilə özlə sektor üçün stimullaşdırıcı mexanizmlərin tətbiqi nəzərdə tutulur. Bu məqsədlə tərəflər dəniz limanları, dəmir və avtomobil yolları, logistika qovşaqlarının əsaslı şəkildə yenidən qurulması və infrastrukturların təmirinə investisiyaların cəlb edilməsi, nəqliyyat əməliyyatları və gömrük prosedurlarının optimallaşdırılması üçün üzərinə öhdəliklər götürüb.

Beləliklə, Orta Dəhlizdə yer alan ölkələrin vahid assosiasiyasının yaradılması ideyası da Qarabağ Bəyannaməsindən irəli gələn iqtisadi-hüquqi məsələlərin həllindən meydana çıxan zərurət hesab edilə bilər.

Orta Dəhlizdə daşınmaların həcmində artımın da tərəfdaş ölkələrin fəallığını yüksəltməkdədir. Özbəkistan və Qazaxıstan son aylarda dəmir yolu və dəniz ticarəti imkanlarında infrastrukturların yenilənməsi, yeni tranzitlərin əlaqələndirilməsi istiqamətində sayılı çalışmaqdadır. Qazaxı-

ların nəqli Avropa üçün xüsusi maraq kəşb edir və resursların daha tez və maneəsiz daşınması üçün bütün zəruri logistika infrastrukturunu yeniləməyə başlamaq lazımdır.

Bir müddət əvvəl Astanada Orta Dəhliz üzrə Avropa İttifaqı-Mərkəzi Asiya Koordinasiya Platforması işə başlayıb. Avropa Komissiyasının beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə baş direktoru Henrik Hololey və Avropa İttifaqının (AI) Qazaxıstandakı səfiri Kestutis Yan-kauskasın qatıldığı tədbirdə Orta Dəhliz üzrə əməkdaşlığın inkişafına dair imkanlar müzakirə edilib,

region ölkələrinin bu tranzit alyansında vahid birliyinin perspektiv əhəmiyyətinə dair fikirlər səsləndirilib. Trans-Qazaxıstan dəhlizinin Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutuna (Orta Dəhliz) sıx əlaqələndirilməsi üçün yeni infrastrukturların yaradılması və ümumilikdə, Orta Dəhlizin böyük coğrafi imkanları nəzərə alınmaqla nəqliyyat hərəkətiliyinin intensivləşdirilməsi üçün sarmayə yatırılması məsələlərinə toxunulub.

Avropa Komissiyasının beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə baş direktoru Henrik Holole Mərkəzi Asiya ölkələrinin Orta Dəhlizin formalaşması istiqamətində səylərini müsbət dəyərləndirib, onların bu iradəsi sayəsində vahid Asiya-Avropa nəqliyyat blokunun tam rentabelli işinin təmin ediləcəyini vurğulayıb. Bu prosədə AI-nin bütün zəruri dəstəkləri verəcəyi xatırlanıb.

Orta Dəhliz vasitəsilə daşınmaların həcmində 4,2 milyon tona çatdırılması planlaşdırılır ki, bunun üçün tranzit xəttinin coğrafiyasını əhatə edən ölkələrin, xüsusilə də türk dövlətlərinin vahid nəqliyyat alyansında birləşməsinə zəruri edir. Şuşada keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizinin ən axıcı qolu kimi Trans-Xəzər əhəmiyyətinə toxunulub və TDT ölkələri tərəfindən imzalanan Qarabağ Bəyannaməsində Orta Dəhlizə inteqrasiyanın gücləndirilməsində dair niyyətlər ifadə olunub. Bəyannamədə Orta Dəhlizin daha rentabelli və dayanıqlı işləməsi üçün TDT ölkələri tərəfindən nəqliyyat və tranzit prosedurlarının optimallaşdırılması və rəqəmsallaşdırılması, daha çox yükdaşıma həcmində artırılması məqsədilə özlə sektor üçün stimullaşdırıcı mexanizmlərin tətbiqi nəzərdə tutulur. Bu məqsədlə tərəflər dəniz limanları, dəmir və avtomobil yolları, logistika qovşaqlarının əsaslı şəkildə yenidən qurulması və infrastrukturların təmirinə investisiyaların cəlb edilməsi, nəqliyyat əməliyyatları və gömrük prosedurlarının optimallaşdırılması üçün üzərinə öhdəliklər götürüb.

Beləliklə, Orta Dəhlizdə yer alan ölkələrin vahid assosiasiyasının yaradılması ideyası da Qarabağ Bəyannaməsindən irəli gələn iqtisadi-hüquqi məsələlərin həllindən meydana çıxan zərurət hesab edilə bilər.

Orta Dəhlizdə daşınmaların həcmində artımın da tərəfdaş ölkələrin fəallığını yüksəltməkdədir. Özbəkistan və Qazaxıstan son aylarda dəmir yolu və dəniz ticarəti imkanlarında infrastrukturların yenilənməsi, yeni tranzitlərin əlaqələndirilməsi istiqamətində sayılı çalışmaqdadır. Qazaxı-

E.CƏFƏRLİ

Sənayenin yeni sütunları

Azad ərazilərdəki sənaye müəssisələrində 300 milyon manatlıq məhsul istehsal edilib

Azərbaycanın inkişafında güclü iqtisadi sütunlardan birinə çevrilən sənaye sektorunun yeni ünvanlarından biri kimi işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yeni yaradılan sənaye müəssisələrinin əhəmiyyəti artmaqdadır. Son 2-3 il ərzində burada fəaliyyətə başlayan sənaye müəssisələrinin sayı hazırda 142-yə çatıb ki, bu da olduqca mühüm göstərici hesab edilə bilər. Sənaye müəssisələrinin 82,4 faizi və ya 117-si Qarabağ iqtisadi rayonunun, 17,6 faizi və ya 25-i isə Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunun payına düşür. Azad edilmiş ərazilərdə sənaye fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün qeydə alınmış fərdi sahibkarların sayı da artmaqdadır. Belə ki, son bir il ərzində sənaye sektorunda çalışan sahibkarların sayı 13,1 faiz artaraq 1218-ə çatıb.

Qarabağ iqtisadi rayonunda fərdi sahibkarların sayı 11,6 faiz artaraq 1070-ə, Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunda isə 25,4 faiz artaraq 148-ə çatıb.

Azad ərazilərdə fəaliyyət göstərən sənaye sektorunda istehsal və emalın həcmində də əhəmiyyətli artımlar baş verib. 2023-cü ildə bu ərazilərdə istehsal olunmuş sənaye məhsulunun dəyəri təxminən 300 milyon manat təşkil edib ki, məhsulun 275 milyon manat Qarabağ iqtisadi rayonunun, 25 milyon manatı isə Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunun payına düşür. Ümumilikdə, bu bölgədə son bir il ərzində bütün sənaye məhsulları üzrə istehsalın həcmi 45-50 faiz arasında böyüyüb. Ən çox sənaye məhsulu Ağdamda istehsal edilib.

Bu ərazilərdə yaradılan sənaye parkları isə sənaye istehsalının onurğa sütununu təşkil edir. Ağdam və “Araz Vadisi İqtisadi Zonası” sənaye parklarında sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafı üçün əlverişli investisiya mühiti formalaşdırılıb. Hazırda Ağdam və “Araz Vadisi İqtisadi Zonası” sənaye parklarında ümumilikdə investisiya kapitalı 330 milyon manatdan çox olan 39 sahibkarlıq subyektinə rezidentlik, 8 sahibkara isə qeyri-rezidentlik statusu verilib. Sahibkarlıq subyektləri tərəfindən sənaye parklarına 2900-dək daimi iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur. Həmin parkların hər biri yerləşdiyi ərazinin coğrafi və iqtisadi spesifikasiyasına, sənaye xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq müxtəlif adda sənaye məhsulları istehsal etməklə ölkəmizin sənaye iqlimini zənginləşdirib. İndiyədək rezidentlər tərəfindən sənaye parklarına 89 milyon manatdan çox investisiya yatırılıb, 330-dan artıq daimi iş yeri yaradılıb.

Mədəniyyət sənayesinin əsas ünvanı azad edilmiş ərazilərdir və burada yeni sənaye bumu başlanıb. Kəlbəcər, Zəngilan, Cəbrayıl, Ağdərə rayonlarındakı qızıl yataqlarının hasilatına xarici investorları cəlb edilməkdədir.

Qaradaş Türkiyənin “Eti Bakır A.Ş” və “Artvin Maden A.Ş” şirkətləri Kəlbəcər və “Ağdüzdağ” filiz yataqlarında hasilata başlamaqdadır. Eləcə də digər zəngin mənbələr olan “Söydürlü”, “Qızılbulaq”, “Vejnəli”, “Dəmirli” yataqlarının işlənməsi üçün xarici investorların təklifləri nəzərdən keçirilib.

Azərbaycan hökuməti azad ərazilərdə sənaye parklarının yaradıldığı ilk gündən bu müəssisələrdə çalışan sahibkarlara müxtəlif iqtisadi stimullar, güzəştlər, dövlət dəstəyi tədbirləri verib, on münbit şərait formalaşdırıb, parklara investisiya qoyuluşlarını motivasiya etmək üçün dünya praktikasında tətbiq olunan ən səmərəli iqtisadi alətləri tətbiq edib. Vergi qanunvericiliyinə edilmiş dəyişikliklərə əsasən, sənaye parklarının rezidentləri dövlət vəsaiti hesabına hazır infrastrukturla təmin edilir. Eyni zamanda, qeydiyyatla alındıqlar tarixdən etibarən 10 il müddətində əmlak vergisi, torpaq vergisi və mənfəət vergisindən, istehsal məqsədilə idxal etdikləri texnikanın, texnologiyaların və qurğuların idxalı zamanı ƏDV-dən və 10 il müddətində gömrük rüsumlarından azad olunublar. Bütövlükdə, Vergi Məcəlləsində edilmiş dəyişikliklərə əsasən, sənaye parklarının rezidentləri real sektorun bütün sahələrini, yəni ticarət, xidmət, istehsal, tikinti sektoru, hasilat sənayesi və digər subyektlər əhatə etməkdədir.

2024-cü ilin sonuna kimi digər yeni sənaye müəssisələrinin fəaliyyətə başlaması da nəzərdə tutulur. Sözsüz ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı sayı daha da artan sənaye obyektləri, ələlxüsusda sənaye parklarında yeni rezidentlərin fəaliyyətə başlaması bu bölgənin sürətli inkişafına və ümumilikdə ölkə iqtisadiyyatına reinteqrasiyasına imkan yaradacaq. Əməliyyatların inkişafı üçün etibarlı kənd təsərrüfatının inkişafı nəticə olaraq stimullaşdırılacaq və ÜDM-də qeyri-neft sektorunun payı daha da artacaq. Bu isə iqtisadi artıma töhfə verməklə, ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafına da dəyərli töhfə verəcəkdir.

ELBRUS

Paşinyan isə korporativ maraqları regional mənafehin önünə keçirməyə çalışır

Cənubi Qafqaz regionunda yeni siyasi-iqtisadi reallıqlar formalaşdıraraq Azərbaycanı sabitləşdirici amil kimi çıxış etməkdədir. Yaranan yeni mənzərə həm də olduqca mühüm

ştrixləri özündə əks etdirir - sülh və əməkdaşlıq platforması daha da genişlənmə perspektivini özündə əks etdirir. Diqqət yetirsək, son 1 ildə beynəlxalq aləmin diqqəti bölgənin

Naxçıvan 30 ildir blokadada saxlanılır

Bəli, növbəti mərhələdə Cənubi Qafqazın həyatında yeni - sabit, inkişafa yönəlik dövr başlaya bilər. Bu günün rəqursundan baxdıqda, yaranan təhlükəsizlik xəttinin vacibliyi indeksə daha yaxşı nəzərə cəlbir. Yeni iqtisadi nizamın formalaşdığı bir zamanda Cənubi Qafqazın stabil və sabit məkan kimi şöhrət tapması, tanınması global layihələrin bizim coğrafiyada təşəkkül tapmasını təmin edən mühüm faktlardan birinə çevrilmə imkanını formalaşdırır. Bu gün mühüm bir coğrafiyada sülh və sabitliyin təmin olunması ilkin mərhələdə bölgə dövlətlərinin iqtisadi-siyasi maraqlarına xidmət edir. Burada da enerji, kommunikasiya və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər önə çıxır ki, regional səviyyədəki əməkdaşlıqlar yeni mərhələdə global inkişaf konsepsiyalarını aparıcı coğrafi ünsürü kimi müəyyənləşə bilər.

Amma Ermənistan onun üçün yaranan bu fürsətdən istifadə etmək əvəzinə yenidən manipulyativ maneərlərə əl atır. 30 il Naxçıvanı blokadada saxlayan Ermənistan özünün

bu davranışına son vermək istəmir. Qeyd edək ki, Ermənistanın Azərbaycana qarşı həyata keçirdiyi blokada siyasəti, xüsusilə də Naxçıvan Muxtar Respublikasına (MR) tətbiq etdiyi 30 illik blokada, bölgədə sosial-iqtisadi durumu son dərəcə çətinləşdirib - blokada nəticəsində Naxçıvan MR faktiki olaraq Azərbaycana əsas ərazisindən təcrid olunub, ticarət, enerji təchizatı və digər mühüm əlaqələr kəsilib. Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvan arasında quru yolumun olmaması bəzi hallarda iqtisadi inkişafın ləngiməsinə səbəb olub.

Azərbaycan Ermənistanın riyakarlığını ifşa edərək, Naxçıvan MR ilə kommunikasiyanın bərpa olunmasını prioritet məsələlərdən biri kimi önə sürür. Ölkəmizin prinsipial mövqeyi ondan ibarətdir ki, əvvəlcə Ermənistan öz xoş niyyətini göstərərək Naxçıvanla əlaqənin bərpasına imkan yaratmalıdır. Yalnız bundan sonra digər nəqliyyat və kommunikasiya

Zəngəzur dəhlizinin açılması...

Cənubi Qafqazın həyatına yenilik gətirə bilər

iqtisadi potensialına köklənib. Bu mənada, xüsusilə Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı məsələ önə çıxır. Azərbaycan

canın apardığı fəaliyyət Cənubi Qafqazda və Mərkəzi Asiyada yeni - təhlükəsiz (bu amil xüsusi əhəmiyyət

yət daşıyır) bir mühit yaradır - burada Zəngəzur dəhlizi ayrıca əhəmiyyət daşıyır.

Erməni məkri - xəbis maraqların izi ilə

2018-ci ildə Paşinyanın hakimiyyətə gəlməsi ilə Ermənistanın xarici və daxili siyasətində müəyyən dəyişikliklərə söz veriləndə, yeni baş nazir öz davranışı ilə bu sözləri yerinə yetirməyəcəyini ortaya qoydu - eyni zamanda, Naxçıvanın blokadası davam etdi. Paşinyan hakimiyyəti bir tərəfdən demokratiya və regional sülh barədə bəyanatlar verərkən, digər tərəfdən Naxçıvana qarşı blokadanı ara-

dan qaldırmaq üçün real addımlar atmayıb. Bu, Ermənistan rəhbərliyinin reallığa uyğun olmayan siyasət yürütməsinin göstəricisi kimi də qiymətləndirilə bilər. Paşinyan hökuməti blokadanı regional təhlükəsizlik məsələləri və Azərbaycanın mövqeyinə qarşı təzyiq aləti kimi istifadə etməyə davam edib və etməkdədir. Paşinyan hakimiyyəti sülhü və blokadanın aradan qaldırılmasını manipulyasiya edir, bundan öz maraqları üçün istifadə etməyə çalışır. Əslində, Ermənistanın məqsədi

özünün iqtisadi və siyasi mənafeyini təmin etməkdir. Paşinyan hökuməti, blokadanın açılması ilə Ermənistanın dalan ölkə statusundan qurtulacağını, iqtisadi üstünlüklər əldə edəcəyini bilir - buna rəğmən özünün çirkin niyyətindən əl çəkmir. Önə sürdüyü təkliflər isə bu mənada real sülh niyyətindən uzaqdır. Ermənistanın təklifləri yalnız öz maraqlarını qorumaq məqsədi daşıyır və Azərbaycanın təhlükəsizlik maraqlarını nəzərə almır. Ermənistanın bu mövqeyi, onun sülh prosesində səmimiyyətinə və konstruktivliyinə ciddi şübhələr yaradır.

Zəngəzur dəhlizinin aktuallığı

nın açılması məsələlərinə baxıla bilər. Bu, həm Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi, həm də milli təhlükəsizliyin qorunması üçün vacibdir. Beləliklə, Zəngəzur dəhlizinin açılması təkcə Azərbaycan və Ermənistan üçün deyil, bütün region üçün strateji əhəmiyyət daşıyır. Bu dəhliz Azərbaycanı Türkiyə ilə birləşdirərək, bölgədə yeni nəqliyyat və ticarət marşrutlarının yaranmasına səbəb olacaqdır. Bundan başqa, Zəngəzur dəhlizi Çindən Avropaya gedən nəqliyyat marşrutlarının şəxələndirilməsi üçün mühüm addım olacaqdır. Bu yol Avropa ilə Asiya arasında yeni birləşdirici funksionallıq daşıyan marşruta çevrilmə potensialına malikdir. Zəngəzur dəhlizinin reallaşması dəhliz boyunca yaradılacaq dəmir və avtomobil yollarının Şərqi-Qərbi və Şimal-Cənub marşrutlarına in-

teqrasiya edilməsinə yol açacaqdır ki, bu həm Avropa, həm Asiya, həm Türk Dövlətləri Təşkilatı, həm də Çin və digər region dövlətləri üçün çox böyük əhəmiyyət daşıyır. Bu fakt ilk növbədə ümumilikdə Avrasiyanın yeni iqtisadi mərhələyə qədəm qoymasını şərtləndirəcəkdir.

Lakin bu prosesin baş verməsi üçün Ermənistanın əvvəlcə səmimi addımlar atması və blokada siyasətinə son qoyması vacibdir. Azərbaycanın mövqeyi beynəlxalq hüquqa və ədalətə əsaslanaraq, regionda davamlı sülhün təmin edilməsi üçün bu məsələnin vacibliyini beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmaqdan ibarətdir.

Sadiq İSMAYILZADƏ

Uşaqların hərtərəfli inkişafı üçün...

Məktəbdənkənar təlim-tərbiyənin rolu

Yeganə BAYRAMOVA

Gənclərin asudə vaxtının səmərəli təşkili, onların zərərli vərdislərdən uzaqlaşdırılması, fiziki aktivliyin yüksəldilməsi, sağlam həyat tərzinin təmin olunması vacibdir. Beləliklə, uşaqların intellektual biliklərini və fərdi bacarıqlarını asqar etmək üçün onların məktəbdənkənar fəaliyyətə marağını artırmaq lazımdır. Şagirdlərin idmana həvəsinin artırılması və onların şəxsiyyət kimi formalaşmasında məktəbdənkənar təhsilin böyük rolu var.

Məlumdur ki, yeni tədris ilinin başlanmasına sayılı günlər qalıb. Ona görə də uşaq və gənclərin dərindən sonra müxtəlif dərəcə və qruplarda iştirakı onların hərtərəfli inkişafına şərait yarada bilər. Qeyd edək ki, məktəbdənkənar təlim-tərbiyə könnüllülük əsasında qurulur, ailə, təhsil müəssisələri, ictimai təşkilatlar, həmçinin ayrı-ayrı vətəndaşların köməyi ilə aparılır. Bu istiqamətdə təşkil edilən dərəcələrin əksəriyyətində sağlam həyat tərzinin aşılanması istiqamətində də gənclərlə mühüm iş aparılır. Belə ki, yeni-yetmələrə zərərli vərdislərdən uzaq olmaları, fiziki aktivliklə bağlı yetərinə tövsiyələr verilir.

Uşaqlarımızı mədəni cəhətdən də kamil böyütməliyik

Mövzu ilə bağlı "Yeni Azərbaycan" a açıqlama verən Uşaq-Gənclər İdman-Şahmat Məktəbinin direktoru Elvin Hüseynov bildirib ki, istənilən bir ölkənin, hətta cəmiyyətin gələcəyi məhz uşaq və gənclərdən, onların fiziki-mənəvi inkişafından bilavasitə asılıdır. Onun sözlərinə görə, düzgün seçilmiş idman növü ilə məşğul olan uşaqlar daha çevik, hərkətli, özünə inamlı olurlar. E.Hüseynov qeyd edib ki, ölkəmizdə uşaqlar üçün yaradıcılıq mərkəzlərinin, yay-qış düşərgələrinin yaradılması təqdirəlayiq haldır: "Bu, Azərbaycan dövlətinin gənclər siyasətinə yönələn sosial layihəsidir. Uşaqların həm mənəvi cəhətdən, həm vətənpərvərlik nöqteyi-nəzərindən tərbiyələndirilməsi üçün onların asudə vaxtının təşkili çox vacibdir. Böyüyən nəslin mənəvi zənginliyini düşünmək də olduqca vacibdir. Uşaqlarımızı yalnız savadlı deyil, həm də mənəvi cəhətdən kamil böyütməliyik".

Validəyən ilk öncə layiqli vətəndaş yetişdirməlidir

E.Hüseynovun fikrincə, uşaqların, gənclərin layiqli vətəndaş olması olduqca önəmli məsələ və vacib şərtir. Bunun üçün də ilk

növbədə uşaq və gənclərin mənəvi cəhətdən inkişafına diqqət yetirilməlidir: "Belə bir diqqət ilk növbədə ailədə göstərilməlidir. Çünki uşaqlara, gənclərə ilk tərbiyə məhz onların doğulub, boya-başa çatdıqları ailələrdə valideynləri tərəfindən verilir. Valideynlər nəzərə almalıdırlar ki, bu məsuliyyəti

yətli işi layiqincə görməli, övladlarını mənəvi cəhətdən mükəmməl şəkildə yetişdirməli, layiqli vətəndaş olaraq boya-başa çatdırmalıdır. Uşaq və gənclər, ilk növbədə, öz ailələrində layiqli vətəndaş kimi tərbiyə almalıdırlar.

Ancaq etiraf etmək lazımdır ki, gənclərin hər mənada sağlam yetişməsində təhsil ocaqlarının da özünəməxsus yeri var. Çünki tədris müəssisələrinin əsas vəzifəsi gəncliyimizin milli ruhda yetişməsinə təmin etməkdir. Ona görə də həmin müəssisələr, eləcə də o müəssisələrdə çalışan pedaqoqlar

uşaq və gənclərin düzgün tərbiyə almasına, gələcəkdə cəmiyyətə sağlam düşüncəli vətəndaş kimi inteqrasiya olunmalarına, milli ruhda böyümələrinə birbaşa cavabdehlik daşıyırlar".

"Sağlam bədəndə sağlam ruh olar"

E.Hüseynov həmçinin bildirib ki, uşaqların kiçik yaşlarından fiziki və mənəvi inkişafı valideynlərinin həmişə maraq dairəsində olur. Bu baxımdan valideynlər uşaqları onlar üçün düzgün seçilmiş idman növlərinə yönləndirməlidirlər: "Pedaqoqlar və psixoloqlar da uşaqların hərtərəfli harmonik inkişafında idman və bədən tərbiyəsinin roluna önəm verirlər. Uşaqlara

kiçik yaşlarından idman və bədən tərbiyəsinin faydaları, "Sağlam bədəndə sağlam ruh olar" - ifadəsinin tam mənası aşılanmalıdır. İdman kiçikyaşlı uşaqların öz "məni"ləri və ətraf mühiti qavramalarında mühüm vasitədir. İdmanla məşğul olan uşaqlar həmişə birinci olmağa, liderliyə cən atırlar".

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Məqalə "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi"nin maliyyə dəstəyi ilə "Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı" istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Yanlış seçilmiş idman növü...

Məktəb direktorunun sözlərinə görə, valideynlər uşaqların hansı idman növü ilə məşğul olmasına qərar verərkən, həm diqqətli olmalı, həm də uşaqlarla birlikdə qərar qəbul etməlidirlər: "Yanlış seçilmiş idman növü uşaqları özünə inamsızlıq, özünü qiymətləndirmənin aşağı enməsi, aqressivlik yarada bilər.

Ancaq düzgün seçilmiş idman növü ilə məşğul olan uşaqlar daha çevik, hərkətli, özünə inamlı olurlar. Bu baxımdan uşaqların kiçik yaşlardan idman haqqında məlumatlandırılması və idmana cəlb olunması vacibdir".

sə belə, həmin içkiləri ən çox qəbul edənlər məhz uşaqlar və yeniyetmələrdir. Dəhşətli isə odur ki, bəzən valideynlər özləri övladlarına belə içkilər alırlar.

Əslində insanları da qınamaq olmur. Telekanallarda, sosial şəbəkələrdə, veb-saytlarda, küçələrdə bir sözlə, hər yerdə bu içkilər reklam edilir. Hətta ölkənin idman kanallarında idmançıların ifasında enerji içkiləri təbliğ olunur. Belə olan halda, insanlar, uşaqları, yeniyetmələri necə qınayaq? Gənclər telekanallarda, bilbordlarda tanınmış idmançıların təqdimatı ilə enerji içkilərinin reklamına baxıb bu içkilərə necə meyillənmiş?

ikiçilərdən istifadə olunması ilə bağlı yetkinlik yaşına çatmayanlara müzakirə edilməsi, uşaqlar üçün proqramların (verilişlərin) energetik içkilərin reklamı ilə kəsilməsi qadağan olunur. Qanuna təklif edilən dəyişiklik səsverməyə qoyularaq II oxunuşda qəbul edilmişdi.

Bundan başqa, 2020-ci ilin oktyabr ayında Nazirlər Kabineti 382 nömrəli Qərarına dair izah verib. Kabinetdən bildirilib ki, İnzibati Xətalr Məcəlləsinin 455.2-ci maddəsinə dəyişiklik edildikdən etil (yeyinti) spirti və alkoqollu içkilərlə yanaşı, energetik içkilərin də yetkinlik yaşına çatmayanlara satılmasına görə inzibati məsuliyyət müəyyən olunub.

da yayımlanmasına icazə verilmədiyini qeyd etdi: "Buna səbəb Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarıdır. Qərarda göstərilib ki, yetkinlik yaşına çatmayanlara zərərli təsir göstərə bilən reklamın məktəbəqədər və ümumi təhsil müəssisələrinin ərazisindən 150 metrədən az məsafədə yerləşdirilməsinə yol verilmir".

İdmançıların reklam etdiyi məhsullar...

Yeganə BAYRAMOVA

Uşaqdan-böyüyə əksər insanların əlinə enerji içkilərinə rast gəlirik. Bu içkilər siqaret və alkoqol kimi sağlamlığa zərərli olsa da, insanlar bilə-bilə özlərini təhlükəyə atırlar. Bunu biz yox, həkimlər deyir. Mütəxəssislərin sözlərinə görə, əksər televiziyaaların "qanadlandırıcı" kimi reklam et-

"Qanadlandırıcı" enerji içkilərinin reklamı necə tənzimlənir?

diyi bir banka enerji içkisinin tərkibində 0,5 litr su, 75 mq. kofein, 500 mq. taurin, şəkər, qlükoza, qlükoronolakton, rəngverici, arommatizator, limon duzu, duzluluğu tənzimləyici, karbon 4 oksid və bəzi vitaminlər var. Əksər televiziyaaların "qanadlandırıcı" kimi reklam etdiyi "XL", "Pitbull", "Rox",

"Red Bull", "Hell", "Jaquar", "Blue", "Reo Line", "Monster", "Bizon" və s. kimi içkilər sağlamlığımız üçün olduqca risklidir. Bu içkilər nəinki insana enerji vermir, əksinə, onun daxilindəki enerji ehtiyatını xərcləyir. Gec-tez bu "enerji"ni yorğunluq, yuxusuzluq, əsəb və depressiya şəklində

geri qaytarırıq.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı da (ÜST) apardığı araşdırmalar nəticəsində elan edib ki, yüksək miqdarda enerji içkisinin istehlak edilməsi insan sağlamlığı üçün təhlükə yaradır. Xüsusilə uşaqlar üçün çox təhlükəli olması barədə xəbərdarlıqlar edil-

Yalnız enerji içkiləri təhlükəli deyil...

nov mövzu barədə fikirlərini "Yeni Azərbaycan" la bölüşüb: "AİİB olaraq enerji içkilərinin öləyhinəyik. Satışda yalnız enerji içkiləri təhlükəli deyil, onlardan heç də fərqlənməyən "Coca-Cola", "Fanta", "Pepsi" kimi içkilər də var. Azərbaycan hökuməti və AİİB enerji içkilərinə olçatənliyin azaldılması üçün müəyyən iş gördü. Aksiz vergiləri tətbiq olundu və Qida Təhlükəsizlik Agentliyi enerji içkilərinin tərkibini nisbətən yaxşılaşdırmaq üçün işlər apardı. Azərbaycanda istehsal edilən və ölkəmizə idxal olunan enerji içkilərinin tərkibi keyli yaxşılaşdı".

Azad İstehsalatlar İctimai Birliyinin (AİİB) sədri Eyyub Hüseynov

İnsan sağlamlığı arxa plandadır

İdmançıların reklamlarda çəkilməsinə gəlincə E.Hüseynov vurğulayıb ki, qanun bunu qadağan etməsə də, AİİB idmançıların belə reklamlarda iştirakını düzgün hesab etmir: "Ümumiyyətlə, bu, yolverilməzdir, doğru deyil. Enerji içkisi insanlara zərərli bir məhsuldu. Məhsulun etiketində özü yazır ki, zəif insanlara, hamilə qadınlara zərərli. Hansı məntiqə sığır ki, zəif zərər olan bir şey güclüyə fay-

dalı olsun? Dərk etməliyik ki, kapitalizm cəmiyyətdə yaşayırıq. Burada əsas pul amilidir. İnsan sağlamlığı arxa plandadır. Qərar verən şəxs olsaydım, idman yarışlarında enerji içkilərinin sponsor olmasına icazə verməzdin, idmançıların da bu içkilərin reklamına çəkilməsinə son qoyardım. İdmançıları çağırış edirəm ki, pul xatirinə belə reklamlara çəkilməsinlər".

Reklamla bağlı məhdudiyyət yoxdur

Azərbaycan Dövlət Reklam Agentliyinin (ADRA) mətbuat katibi Hüseyn Əzizov qəzetimizə verdiyi açıqlamada bildirdi ki, qanunvericilikdə enerji içkilərinin reklamının qadağan olunması ilə

bağlı hər hansı məhdudiyyət yoxdur: "Bu baxımdan ADRA həmin reklamların açıq məkanda yayımlanmasına qadağa qoya bilmir. Bununla yanaşı, agentlik tərəfindən yetkinlik yaşına çat-

mayan şəxslərdən istifadə olunmaq-la hazırlanan reklamların açıq məkanda yayımlanmasının qarşısının alınması diqqətdə saxlanır. Amma bu, yalnız tövsiyə xarakteri daşıyır və qanunvericilik yol vermədiyinə görə bura da hər hansı məhdudiyyətdən söhbət gedə bilməz".

150 metrədən az məsafədə...

İdmançıların enerji içkilərini reklam etməsinə gəlincə, H.Əzizov ADRA tərəfindən belə bilboardların orta məktəblərin yaxınlığına

Tarixi faktlar danılmazdır!

Nikolun gecikmiş etirafı...

Lakin erməni tərəfi bu mövzuda spekulasiyanı davam etdirməkdədir. Belə ki, avqustun 31-də Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan keçirdiyi mətbuat konfransında ölkəsinin guya heç bir qonşusuna, o cümlədən Azərbaycana ərazi iddiası olmadığını açıqlayıb. Əksinə, Paşinyan guya Azərbaycanın Konstitusiyasında ölkəsinə qarşı ərazi iddialarının olduğunu iddia edib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanın Müstəqillik haqqında Konstitusiya Aktında indiki respublikanın Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi olduğu bildirilir və Xalq Cümhuriyyətinin müəyyən hissəsi indiki Ermənistanın ərazisini əhatə edib. Buna görə də, Paşinyan bu məqamı nə qədər absurd olsa da, ölkəsinə qarşı ərazi iddiası hesab edir. Əslində isə bununla Paşinyan etiraf etmiş olur ki, indiki Ermənistan Azərbaycanın tarixi torpaqlarında yadırlıb. Həm də, bu, çox da uzaq olmayan bir dövrdə baş verib. Bütövlükdə, Paşinyanın

Azərbaycan Konstitusiyası ilə bağlı iddiaları ağ yalandır. Azərbaycanın heç kimə qarşı ərazi iddiası yoxdur. Paşinyanın dediklərinin heç bir hüquqi əsası yoxdur və aydın görünür ki, Ermənistan manipulyativ metodlardan istifadə edir. Ermənistanın Konstitusiyası "miatsum"-u erməni xalqı qarşısında hədəf kimi müəyyən edir. Azərbaycan

Ermənistan Konstitusiyasının dəyişdirilməsi zəruriliyini dəyəndə onu nəzərdə tutur ki, erməni xalqı referendum vasitəsilə "miatsum" məsələsinə son qoymalıdır və Qarabağ məsələsinin birdəfəlik bitdiyini qəbul etməlidir. Rəsmi Bakının bəyan etdiyi

Cənubi Qafqazda sülhün təmin olunması üçün Ermənistan Azərbaycanın haqlı tələblərini yerinə yetirməlidir. Belə tələblərdən biri də erməni tərəfinin ölkəmizə qarşı ərazi iddialarına son qoyulmasıdır. Çünki bu ölkənin konstitusiyasında dövlətimizə qarşı ərazi iddiaları hələ də qüvvədə qalır. Azərbaycan

kimi, Azərbaycanın Müstəqillik haqqında Konstitusiyaya Aktı və 1918-ci il İstiqlal Bəyannaməsində Ermənistanla qarşı heç bir ərazi iddiası mövcud deyil. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə hansı ərazilərin Azərbaycanın tərkibində olduğu, onların nə zaman Ermənistan tərkibinə qatıldığı isə tarixi faktlardır və bu faktları danmaq mümkün deyil. Bu, heç bir halda hazırda Azərbaycan qanunvericiliyində Ermənistanla qarşı ərazi iddialarının olması anlamına gəlmir.

rəsmi səviyyədə bununla bağlı qarşı tərəfə dəfələrlə xəbərdarlıq edib. Nəzərə almaq lazımdır ki, Ermənistanın Müstəqillik Bəyannaməsinin preambulasında "Ermənistan SSR Ali Sovetinin və Dağlıq Qarabağ Milli Şurasının 1 dekabr 1989-

İrəvanın konstitusiyaya manipulyasiyası, yaxud sülhdən yayınma...

Azərbaycanın mövqeyi dəyişməzdir

Ermənistan tərəfinin sülh müqaviləsi layihəsində mövcud olan "heç bir tərəf sülh sazişi çərçivəsində öz öhdəliklərini yerinə yetirməməsi ilə əlaqədar daxili qanunvericiliyinə istinad edə bilməz" müddəasını qeyd edərək, bu ölkənin konstitusiyasındakı ərazi iddiasının zərərsiz olduğunu bildirməsi də tamamilə əsassızdır. Çünki heç bir beynəlxalq sazişin konstitusiyadan üstün olmadığı hər kəsə yaxşı məlum olan faktıdır. Məhz buna görə də rəsmi İrəvanın "sülh sazişi" layihəsini hansı formada imzalamaq niyyətindən asılı olmayaraq, Azərbaycanla Ermənistan arasında real və davamlı sülh müqaviləsinin imzalanması üçün əsas şərt başda "Ermənistan və Dağlıq Qarabağın birləşməsi" nə çağıran Ermənistanın Müstəqillik Aktına açıq şəkildə istinad edən Ermənistan Konstitusiyası olmaqla, bu ölkənin çoxsaylı hüquqi və siyasi sənədlərində təsbit edilmiş Azərbaycana qarşı davam edən ərazi iddialarına son qoyulmasıdır. Lakin N.Paşinyanın fikirlərindən görünən odur ki, erməni tərəfi dayanıqlı sülhdə maraqlı

deyil və yalnız bu vəziyyəti gələcəkdə yenidən Azərbaycana qarşı təcavüzə başlamaq üçün ehtiyat variant kimi saxlamağa çalışır.

Onu da vurğulamaq lazımdır ki, sülh sazişinin imzalanması təşəbbüsü ilə Azərbaycan ilk olaraq çıxış edib və bu barədə ilkin layihə məhz rəsmi Bakı tərəfindən təqdim olunub. Başqa sözlə, sülh sazişi üzrə danışıqlar aparılmasını Ermənistanla ölkəmiz təşviq edib. Bütün bunları nəzərə alaraq, rəsmi İrəvanın Azərbaycanın sülh prosesində səmimiyyətini şübhə altına almağa heç bir mənəvi əsası yoxdur. Ermənistan anlamalıdır ki, regionda sabitliyi və sülhü təmin etməyin yeganə yolu qonşu ölkələrin suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün tanınmasıdır. Eyni zamanda, həmin şərtlərə əməl etməklə münasibətlər qurulmalı və bu istiqamətdə təhlükə yaranan çağırışlar aradan qaldırılmalıdır. Rəsmi İrəvan həqiqətən sülhün tərəfdarıdırsa, əməli fəaliyyəti ilə bunu nümayiş etdirməlidir.

Nardar BAYRAMLI

Paşinyanın "hərbi xərc" uydurması...

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Azərbaycana qarşı növbəti ittihamla çıxış edərək bildirib ki, guya Azərbaycanda ümumi daxili məhsulun (ÜDM) 17 faizi hərbi məqsədlərə xərclənir. Paşinyan sözsüz ki, ağ yalan danışır, Azərbaycanın cəmi dövlət büdcəsinin cari xərclərinin həcmi heç 17 faiz deyil. Dövlət büdcəsində 2024-cü ilin iyul ayında aparılan dürlüşmədən, yəni büdcə layihəsinə əlavə və dəyişikliklərdən sonra təsdiq edilmiş 39,7 milyard manat xərclərin 7,1 milyard manatı müdafiə və milli təhlükəsizlik xərcləridir ki, onun da təxminən 1 milyard manatı sərhəd xidməti və milli təhlükəsizlik üzrə xərclərdir. Yəni, birbaşa müdafiə xərclərinin məbləği təxminən 6 milyard manat təşkil edir. Bu, dövlət büdcəsi xərclərinin 15 faizi, icmal büdcənin isə (43,4 milyard manat) 14 faizi deməkdir. ÜDM-ə gəlincə, bu rəqəm Paşinyanın iddiasından 3,5-4 dəfə azdır. Belə ki, 2024-cü il yanvarın 1-nə olan statistikaya əsasən, Azərbaycanda ÜDM-in həcmi 123 milyard manat təşkil edib. 6,1 milyard manatlıq hərbi büdcə isə 123 milyard manatlıq ÜDM-in 4,9 faizi deməkdir.

Ermənistanın hərbi xərcləri isə həm ÜDM, həm də büdcə ekvivalenti ilə Azərbaycana müqayisədə daha çoxdur. Bu ölkədə ÜDM-in həcmi təxminən 9,5 trilyon dram və ya 23 milyard dollar təşkil edib. Ermənistanın 2024-cü il dövlət büdcəsində cəmi xərclərinin məbləği isə 3,1 trilyon dram (7,8 milyard dollar) təşkil edir ki, onun da 565 milyard dramı və ya 1,5 milyard dolları hərbi xərclərdir. Yəni, büdcənin xərclərinin 20 faizi birbaşa hərbi-müdafiə xərcləridir. Ermənistanın hərbi xərclərinin ÜDM-də payı isə 7 faizə bərabərdir. Yəni, bu ölkədə hərbi xərclərin həm büdcədəki, həm də ÜDM-dəki payı Azərbaycana müqayisədə daha böyükdür. Yeri gəlmişkən, Ermənistanın büdcə xərclərində təhsil, infrastruktur, səhiyyə, sosial təminat proqramlarına ayrılan vəsaitlər hərbi xərclərdən xeyli azdır. Bu ölkədə təhsil xərcləri təxminən 287 milyard dram (700 milyon dollar) səhiyyə xərcləri 170 milyard dram (430 milyon dollar) təşkil edir. Bu o deməkdir ki, bu ölkədə təhsil, səhiyyə, sosial sahələr xərc parametrlərinə görə, hərbi bölmədən sonrakı yerlərdə dayanır.

Müqayisə üçün qeyd edək ki, Azərbaycanda büdcə xərclərində ilk yerdə sosial xərcləri dayanır, büdcədə sosialyönümlü xərclərin həcmi ümumi büdcə xərclərinin 44 faizini təşkil edir. Azad edilmiş ərazilərin bərpasına yönəlmə xərclər ilk prioritetlərdən biridir. Bundan başqa, ön strateji sahələrdən biri kimi təhsil və səhiyyə xərclərinin (təkcə təhsil xərclərinin həcmi 4,6 milyard manatdır) birgə həcmi (icbari dövlət sığorta fondunun büdcəsi də nəzərə alınmaqla) 9 milyard manatdan da böyükdür. Yəni, hərbi xərclərdən 2 milyard manat çoxdur. Bu da sübut edir ki, Azərba-

can hökuməti sosialyönümlü büdcə xərclərinə daha çox üstünlük verir. Bundan başqa, büdcədəki ehtiyat fondlarının vəsaitlərinin mütləq əksəriyyəti birbaşa infrastruktur, investisiya, sosial, yəni vətəndaşların həyat təminatlarının yaxşılaşdırılması üçün xərclənir. Halbuki həmin xərclərin də bir hissəsini hərbi sahəyə ayırmaq mümkündür, ancaq dövlət üçün əsas prioritet vətəndaşların həyat şəraitini və sosial rifahını yaxşılaşdırmaq olduğundan büdcə siyasətində xüsusi hərbi-ləşdirilmiş təyinatlı xərclər geridə qalır.

Bir məqamı da nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycanın ÜDM-i Cənubi Qafqaz ölkələrinin cəmi milli məhsulunun 70 faizindən çoxunu təşkil edir. Ölkəmizin ÜDM-nin həcmi dollar ekvivalenti ilə 73 milyard, Ermənistanın ÜDM-i isə 23,6 milyard dollardır, Azərbaycandan 2,8 dəfə azdır.

2024-cü il üzrə Cənubi Qafqaz ölkələrinin birlikdə büdcə xərcləri 40 milyard dollar təşkil edir ki, onun 25 milyard dolları və ya 65 faizi Azərbaycanın, qalan 35 faizi 2 ölkənin payına düşür. Bu isə bölgədəki iqtisadi fəsil mənbələrin əsas mərkəzi kimi Azərbaycanın xüsusi üstün paya malik

bütövlüyümüzü təmin etdikdən sonra hərbi heyəti son 4 ildə say və təminatının daha da yaxşılaşdırılması, yeni hərbi birləşmələrin yaradılması və müasir silahların, texnikaların alınması əlavə xərclər tələb edir. Daha əzmkar qüdrətli, müasir siması formalaşmış Azərbaycan Ordusunun bazası ön son yeniliklərə uyğunlaşdırılır, zabit heyəti Türkiyə və NATO standartlarına uyğun təcrübə və təlimlərlə peşəkarlığı artırır, yeni döyüş birləşmələri yaradılır. Zəfərdən sonra Silahlı Qüvvələrin tərkibində tamamilə yeni struktur olan Komando birləşmələri yaradılır. Bütün bunlar müdafiə xərclərinin artırılmasını şərtləndirir. Ancaq Azərbaycan dövləti xüsusi olaraq hərbi-ləşdirmə yolu seçməyib, iqtisadi gücünü bilavasitə hərbi xərclərə yönəltmir. Büdcədə cari və əsaslı xərclərin tarazlığını elə bir təkmil və konservativ plan üzrə tərtib edir ki, xərclərin sosial əhəmiyyəti daha üstün olsun.

Azərbaycan dövləti dürlüştür, büdcə göstəriciləri tam şəffaf və bütün parametrləri bənd-bənd ictimaiyyətə və global iqtisadi icmaya açıqdır. Ermənistan isə hərbi büdcə xərclərinin məbləğini gizlədir, büdcədəki müdafiə xərclərindən başqa, gizli hərbi

Ermənistan regionda sülh və sabitliyin bərqərar olmasında maraqlı deyil. Bunu ölkənin baş naziri Nikol Paşinyanın avqustun 31-də keçirdiyi mətbuat konfransında səsləndirdiyi fikirlər də təsdiqləyir. Belə

ki, Paşinyan mətbuat konfransında növbəti dəfə Azərbaycan-Ermənistan normalaşma prosesi, bölgədə sülh və təhlükəsizliyin təmin olunması ilə əlaqədar ziddiyyətli

açıqlamalar verib. Bu açıqlamalardan biri də silahlanma ilə bağlıdır.

Uydurma "arqument"

Məlumdur ki, son dövrlər Ermənistan Fransa və Hindistan tərəfindən silahlandırılır. Azərbaycan bunu Cənubi Qafqazda sabitlik üçün təhdid hesab edir. Lakin Paşinyan bu fakta "özünəməxsus" şəkildə haqq qazandırmağa çalışıb. O, mətbuat konfransında deyib ki, hər hansı bir ölkənin özünü müdafiə etmək hüququ var və "bu hüquq heç bir şəkildə mübahisə edilə bilməz, çünki beynəlxalq hüquqda dövlətlərin öz vətəndaşlarını qorumaq öhdəliyi də məlumdur". O, id-

dia edib ki, Ermənistan silahlı qüvvələrində "aparılan islahatlar yalnız və yalnız bu məqsədi güdür". "Azərbaycan silahlandığı halda Ermənistan bunu niyyət etməməlidir", deyən Paşinyan əslində, bu fikrində çox yanılır. Baş nazirin Ermənistanın kütləvi silahlanma söylərinə bəraət qazandıran zaman səsləndirdiyi iddialar heç bir halda həqiqəti əks etdirmir. Çünki burada Azərbaycanla Ermənistan

Hərbi xərclərini 46 faiz artıran Ermənistanın silahlanma siyasəti region üçün təhdiddir

müqayisə oluna bilməz və onlar arasında fərq qoyulmalıdır. Bütün dünyaya məlumdur ki, Ermənistan işğalçı dövlətdir və 30 il Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxlayıb. Qeyd etmək yerinə düşər ki, 30 ilə yaxın müddətdə Azərbaycanın ərazilərini məhz elə Paşinyanın da istinad etdiyi beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, BMT Nizamnaməsinə, Alma-Ata Bəyannaməsinə zidd olaraq işğal altında saxlayan ölkə məhz Ermənistan olub. Eyni zamanda, hazırda da qonşularına qarşı ərazi iddialarının mövcudluğunu nəzərə alaraq, bu ölkənin silahlanmasının regional sülh və təhlükəsizliyə necə təhdid törətdiyini anlamaq çətin deyil.

mət edir. Bu baxımdan, Fransa xüsusi cəfəngiyyətli deyil. Bu ölkə Ermənistan vasitəsilə Cənubi Qafqazda öz maraqlarını təmin etməyə çalışır. Parisin məqsədi region-

xərc fondları var, Xaricdən köçürülən ianələr, erməni fondlarının müdafiə ayırmaları və s. Ona görə də, Ermənistanın real hərbi xərcləri büdcə göstəricilərindən əhəmiyyətli dərəcədə böyükdür. Eləcə də Ermənistan hər il əlavə borclanmaya gedərək hərbi sahəyə ayrılan xərcləri artırır. Bunun nəticəsidir ki, ölkənin xarici borcu 60 faizə çatıb. Yəni ölkədə büdcənin və ÜDM-in əhəmiyyətli hissəsi hərbi-ləşdirmə üçün yönəldilir. Beləliklə, Nikol Paşinyanın Azərbaycanda hərbi xərclərin ÜDM-də 17 faizə çatması barədə dedikləri cəfəngiyyətdən başqa deyil. Bu, baş nazirin savadsızlığı ilə yanaşı, ağ yalan danışmaqdan utanmayacaq dərəcədə növbəti riyakarlılıqdır.

ELBRUS CƏFƏRLİ

Beynəlxalq təcrübə işğalçılar üçün nə deyir?

Digər tərəfdən, bir sıra beynəlxalq nümunələr də var ki, işğalçı ölkələrə silah məhdudiyyəti tətbiq olunur. İkinci Dünya müharibəsindən sonra az sayda dövlət var ki, digər ölkənin ərazisinə təcavüz edib, onlardan biri də məhz Ermənistandır. Məsələn, İraqın Küveytə təcavüzündən sonra İraqa müvafiq qaydada silah məhdudiyyəti tətbiq edilmişdi. Ermənistan hərbi potensialını inkişaf etdirirsə, sonradan bunu istifadə etməyəcəyinə zəmanət yoxdur. Buna görə də Ermənistanın hərbi

vasitələr əldə etməsinin üzərində hansısa nəzarət mexanizmi olmalıdır. Ermənistanı silahlandıran ölkələr də buna görə məsuliyyət daşıyırlar.

Beləliklə, rəsmi İrəvanın hərbi-ləşmə siyasətini davam etdirməsi çox narahatedici məqamdır. Qeyd etdiyimiz kimi, ötən ildən başlayaraq Fransa Ermənistanla silah tedarük edir. Eyni zamanda, Hindistan da İrəvana müxtəlif növ silahlar satır. Təbii ki, Ermənistanın silahlandırılması regionda hərbi gərginliyin yaradılmasına xid-

da yeni müharibə alovlandırmaq və Ermənistanı buna görə birləşdirilir. Bütün bunlar deməyə əsas verir ki, hərbi-ləşmə siyasətini davam etdirməsi Ermənistanın Azərbaycana qarşı gizli güdəminin mövcud olduğunu nümayiş etdirir. Ona görə də, rəsmi İrəvanın silahlandırılması yolverilməzdir. Cənubi Qafqazın yenidən münaqişə ocağına çevrilməsinə üçün rəsmi İrəvanın bu addımlarının qarşısı alınmalıdır.

Nardar BAYRAMLI

Murad Köhnəqal

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərmətbuatıayımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Türküstan Media Group” MMC – 050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

İsa Məsihin qatili Ponti Pilat

Tarixdə və bir sıra bədii əsərlərdə “Ponti Pilat” adı xristianlığın qurucusu İsa Məsihi ölümə məhkum edən şəxs kimi qalıb. Pilat dini rəvayətlərdə yerdə şər in simvolu, bəzən şeytanın özü kimi dəyərləndirilir. Müqəddəs kitaba görə, bu şəxs həmin dövrdə Yəhudi vilayətində Roma prefekti vəzifəsində çalışır, indiki dillə desək, böyük bir ərazidə qubernator kimi fəaliyyət göstərirdi.

Roma hüququna görə imperiyanın vilayətlərini idarə edən rəhbərlər müəyyən cinayətlərdə ittiham olunan şəxslərə ölüm hökmü çıxarmaq hüququna malik idi. Yerli dini məhkəmə İsanı həbs edərək Roma məhkəməsinə vermək qərarına gəlmişdi. Pilat çox götür-qoy edəndən sonra “Məsih işi”ni yəhudi kralı Hiroda həvalə edir. Hirod isə İsanı yenidən romalılara təhvil verir.

Xristianların repressiyası

İsa Məsihin məhkəməsi, onun ölümündən (xristianlıqda göyə çəkilməsi) sonrakı hadisələr haqqında iki min il ərzində çoxlu əfsanələr uydurulmuş, kitablar yazılmış, bədii əsərlər yaradılmış, filmlər çəkilmişdir. Xalq arasında “Məsih” (xilaskar) adlandırılan İsanı ölüm cəzasına məhkum edən Ponti Pilat bu mənada hər zaman ədəbiyyatın maraqlı dairəsində olan tarixi personaj kimi diqqət mərkəzində idi. O, təkcə İsanı edam etdirməsi ilə yadda qalmayıb. Yəhudəyada qubernator olduğu dövrdə Pilat bir çox buna bənzər hökmlər çıxarıb. İsgəndəriyyəli Filonun yazdığına görə Pilat, edamlar da daxil olmaqla, xeyli sayda məhkəmədən-kənar repressiyalar həyata keçirmişdi. Qaynaqlar Pilatı yerli əhalini üsyana məcbur edən və qırğınlar törədən qəddar işğalçı kimi təsvir edir.

Tarixi qaynaqlara görə Pontius Pilat 10 ildən artıq bir müddətdə Yəhudəyada qubernatoru vəzifəsində çalışıb. Əslində

bu müddət daim tələtəməli və üsyankar bölgə olan yəhudi torpaqlarında bir şəxsin idarəçiliyi üçün kifayət qədər uzun müddət idi. Sərt və amansız Pilat Yəhudəyanı qorxu gücünə idarə edirdi. Beləliklə, Pilat həm Roma İmperiyası qarşısında, həm də onun bilavasitə, tabe olduğu Suriyadakı Roma valisi qarşısında vəzifələrini artıqlaması ilə yerinə yetirirdi. O zaman Yerusəlimdə yayılmağa başlayan yeni din - xristianlıq Roma imperiyası üçün təhlükə mənbəyi idi. Roma imperatorları xristianlığın kökünün kəsilməsi barədə yerli idarəçilərə göstəriş vermişdilər. Yerusəlimi idarə edən Ponti Pilatın qarşısında duran ən mühüm vəzifələrdən biri yeni dinin ardıcılarını kütləvi şəkildə repressiyalara məruz qoymaq idi.

Əlbəttə, həmin dövrə aid tarixi qaynaqların sayı elə də çox deyil. İsa Məsihin tarixi şəxsiyyət olub-olmaması barədə bu gün də mübahisələr davam edir. Ancaq Roma tarixinə dair mənbələrdə Yəhudi ərazilərində xristianlığın yayılması, ilkin xristianların fəaliyyəti, həvərilərin təqib olunması barədə məlumatlar yer alır.

Ponti Pilat İsanı üç dəfə əfv edib?

İsanın edam edilməsi ilə bağlı ziddiyyətli fikirlər çoxdur. Bəzi İncil kitablarında Ponti Pilatın adı İsanı öldürməkdən çəkinən hakim kimi qeyd olunur. “Əhdi-Cədid”ə görə sinedrionun (dini şura) başçısı Kaifanın təkidinə baxmayaraq, Ponti Pilat məhkəmədə İsayı ölüm hökmü verməkdən üç dəfə imtina etmişdi.

Rəvayətə görə Pilatın həyat yoldaşı Klavdiya Prokula İsanın yuxuda onu rahat etdiyini söyləyərək, ərindən onu öldürməməyi ısrarla xahiş edir. Buna görə də bəzi xristian təriqətlərində həmin qadının adı - Klavdiya Prokula hörmətlə xatırlanır.

mətlə xatırlanır.

“Onlar bağırırdılar: Onu çarmıxa! Çarmıxa! O, (Ponti Pilat) üçüncü dəfə onlara dedi: O nə bəd iş görüb? Mən Onu öldürmək üçün heç bir səbəb görmürəm. Onu cəzalandırmadan buraxacağam. Lakin onlar (din xadimləri) gurultu ilə bağırırdılar ki, o, çarmıxa çəkil-sin, rahibin qışqırtısı da onlara qarşıdı. Nəhayət, Pilat onların təkidilə qatili zindandan buraxmağı, İsanı isə onların ixtiyarına verməyi qərara aldı”.

(Lukanın İncili)
Göründüyü kimi Roma imperiyasının bütün təqib-təzyiqlərinə, kütləvi edamlara baxmayaraq xristianlığın yayılmasının qarşısını almaq mümkün olmadı. İsa öldürülsə də onun ardıcılarını məhv edilsə də yeni din imperiyanın daxilində yayılmağa davam edirdi. Bu onunla nəticələndi ki, sonda bütün Roma imperiyası xristianlaşdı, imperator Konstantin isə şəxsən xristianlığı qəbul etdi.

Ponti Pilatın müəmmalı sonu

Bəs Pont Pilatın taleyi necə oldu? Qaynaqlara görə eramızın 37-ci ilində Pilatın taleyi ondan üz döndərməyə başladı. Suriyanın gənc vəliəhdidi, Lusi Vitellius, İmperator Tiberinin ömrü ilə Nabatean krallığının hökmdarı IV Aretas ilə müharibəyə başladı. Vitellius iki legionu ilə Yəhudəyadan keçərək Petra şəhərinə getdi. Samariyalılar üsyanı yatan Pilatın qəddarlığından şikayətlənirdilər. Bundan sonra Vitellius Pilotu vəzifəsindən azad edərək Publi Marseli Yəhudəya prefekti təyin etdi. Ponti Pilat bir çox qanunsuz əməllərdə, cinayətlərdə ittiham edilirdi. Nəhayət, məhkəmə qarşısına çıxarılması üçün o, Romaya göndərildi.

Vitellius Yəhudəya qubernatoru təyin edilər-edilməz, sosial islahatlara

başladı. O, Yerusəlim ərazisində meyvə vergisinin ləğvini elan etdi, həmçinin baş kahinin müqəddəs palatını yəhudilərə qaytardı. Yəhudəyanın baş kahini Kayafanı Conatanla əvəz etdi. Bu dəyişikliklər yerli əhali tərəfindən çox yaxşı qarşılandı. Çünki Yəhudəyanın dini elitası uzun illər idi ki, korrupsiyaya qərq olmuşdu və bu arzuolunmaz vəziyyət Pilatın rəhbərliyi ilə sıx əlaqəli idi. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Vitelliusun bu tədbirləri onun mərhəmətinə və ya ədalət hissəsinə irəli gəlmirdi. O, bir siyasətçi kimi hər şeydən öncə pragmatik maraqlarını düşünürdü. Qonşu dövlətlə müharibəyə başlamazdan əvvəl yerli əhalinin dəstəyini almaq, onların rəğbətini qazanmaq lazım idi.

Vəzifəsi əlindən alındıqdan sonra keçmiş prefekt Yəhudəya ərazisindəki Roma hökmdarlarının iqtidatının yerləşdiyi Qeysəriyyəni tərk edərək Romaya getdi. Həm də təkcə yox, ailəsi ilə birlikdə. Ancaq bundan sonra Pilatın başına nə gəldiyi və məhkəməsinin baş tutub-tutmadığı məlum deyil.

Pilat Romaya çatanda Roma imperatoru Tiberi Neapol yaxınlığındakı sarayında öldü. Onun yerinə isə Roma taxtına hökumətə keçdi. Yeni imperator ilk vaxtlar olduqca ehtiyatlı davranır, öz qərarları ilə Senatı narazı salmamağa çalışırdı. Bəlkə də məhz, bu ehtimala görə Pilat Roma məhkəməsinin canını qurtara bilmədi. Kalikulanın isə Pilatın məhkəməsinə və edamını təşkil etmək üçün heç bir

əsaslı səbəbi yox idi. Onun Pilatı həbs və ya edam etdirməsi onun Romadakı mövqeyini sarsıtdı, onu etibardan sala bilərdi. Odur ki, Kalikulanın Pilatı cəzalandırması o qədər də ağlabatan fikir deyil.

Çox güman ki, istefasından sonra Pilat, mənfəi reputasiyası və keçmiş imperator Tiberinin əvvəlki administrasiyası ilə əlaqəsi səbəbindən Roma İmperiyasında başqa vəzifələr almadı. Pilat köhnə siyasətçi idi, odur ki, yeni imperatorun lütfünə çox da arxalana bilməzdi. Kalikula isə hakimiyyətə gələn kimi yeni kadrlar təyin etdi. Lakin məhkəmə hər an Pilatı müttəhimlər kürsüsünə dəvət edə bilərdi. Ona görə də güman edilir ki, Pilat vaxt itirmədən şəxsi villasına yol alıb. O bu saraydakı həyatını səssizcə və Romada heç bir dövlət postu olmadan keçirib. Beləliklə, İsa Məsihin qatilinin vəzifədən sonrakı həyatı və fəaliyyəti barədə qaynaqlarda hər hansı məlumat yoxdur.

Murad Köhnəqala

Milli dəyərlərə müasir toxunuş

Azercell süni intellektlə milli dəyərləri bir araya gətirir!

Ölkənin aparıcı mobil operatoru “Milli və müasir” rəqəmsal muzeyini təqdim edir

Azercell milli dəyərlərimizi müasir texnologiyalar vasitəsilə yaşatmaq, onları geniş auditoriyaya tanıtmək və gələcək nəsillərə çatdırmaq məqsədilə “Milli və müasir” rəqəmsal muzey layihəsini təqdim edir. Bu innovativ təşəbbüs sənət və texnologiyaları birləşdirərək şirkətin hər iki sahəyə olan dəstəyini bir daha vurğulayır.

Unikal layihə çərçivəsində Azərbaycan mədəniyyətinin zənginliyini əks etdirən 15-dən çox rəqəmsal incəsənət nümunəsi “Milli və müasir” muzeyində artıq nümayiş olunur. Bu məzmun ənənəvi təsvir və muzeylərdən tutmuş film və teatr tamaşalarına qədər milli mədəni irsin geniş spektrini özündə birləşdirir. Süni İntellekt (AI) və Kompüterlə Yaradılmış Görüntülər (CGI) kimi qabaqcıl texnologiyalar vasitəsilə hazırlanan məzmun Azərbaycan mədəniyyətinə müasir baxış qazandırır. Platformada təqdim edilən rəqəmsal məzmunun daha da genişləndirilməsi nəzərdə tutulur.

Layihə haqqında daha çox məlumat əldə etmək, müxtəlif müsabiqələrə qoşulmaq və hədiyyələr qazanmaq üçün Azercell-in Instagram səhifəsini izləyin.

#MilliVəMüasir

Bakı Şəhər Gənclər və İdman İdarəsi, Azərbaycan Atıcılıq Federasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə Bakı Atıcılıq Mərkəzində stend atıcılığı idman növü üzrə Bakı birinciliyi keçirilib.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000. Üzviyyətli Hacıbəyov - 66
Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiya: N-B-317
Tiraj: 4879
Sifariş: 2026
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilir və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Elbrus Cəfərlili

İdman

“Paris-2024”: Azərbaycanın daha bir idmançısı Paralimpiya çempionu olub

teqoriyasında çıxış edən idmançı uzunluğa tullanma üzrə yarışda qüvvəsini sınayıb.

7,27 metr nəticə göstərən S.Nəcəfzadə paralimpiya çempionu adına yiyələnib.

Paraüzgüçü Raman Saley (S13 kateqoriyası) isə 50 metr məsafəyə sərbəst üsulla üzmədə finala yüksəldə bilib.

Qubada beynəlxalq futbol turnirinin açılış mərasimi keçirilib

Gənclər və İdman Nazirliyi, AFFA və “Ulduz” Futbol Akademiyasının birgə təşkilatçılığı ilə idman paytaxtı Quba şəhərində 12 yaşadək futbolçular arasında keçirilən “Ulduz Cup” beynəlxalq turnirinin açılış mərasimi baş tutub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Quba Olimpiya İdman Kompleksində reallaşan tədbir iştirakçı komandaların stadionda dəvət edilməsi ilə başlayıb.

Açılış mərasimində çıxış edən Quba Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı İlqar Mahmudov belə bir yarışın təşkilinə görə Gənclər və İdman Nazirliyinə təşəkkürünü bildirib. Qubanın bu il

Azərbaycan paraatleti Səid Nəcəfzadə “Paris-2024” Yay Paralimpiya Oyunlarında qızıl medal qazanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, T12 ka-

idman paytaxtı elan olunduğunu xatırladan İ.Mahmudov bölgədə ilk dəfə beynəlxalq futbol turnirinin təşkil olunduğunu xüsusi vurğulayıb. Bu il “İdmanın ürəyi Qubada döyünür” - şüarı altında bir çox tədbirin keçirildiyini deyən icra başçısı iştirakçı komanda-

Stend atıcılığı üzrə Bakı birinciliyinin qalibləri bəlli olub

1. Məhəmməd Teyyublu
2. Aslan Qurbanov
3. Hüseyn Mahmudov

Stend atıcılığı idman növü üzrə “Bakı Birinciliyi 2024” səngər stendi üzrə qızlar arasında keçirilən yarışın qalibləri:

1. Aylin Quliyeva
2. Nərimin Cəfərova
3. Nərimin Bədəlli

Oğlanlar arasında keçirilən yarışın qalibləri:

1. Mürtəza Novruzlu
2. Mirzə Meybullayev
3. Kamil Mədotov

Dairəvi stend qarışıq komanda yarışının qalibləri:

1. Daniyella Ulanova
2. Cəmilə Paşayeva
3. Minayə Novruzova

Oğlanlar arasında keçirilən yarışın qalibləri:

1. Daniyella Ulanova
2. Cəmilə Paşayeva
3. Minayə Novruzova

Oğlanlar arasında keçirilən yarışın qalibləri:

1. Daniyella Ulanova
2. Cəmilə Paşayeva
3. Minayə Novruzova

Rəqəmsal şəxsiyyət vəsiqəsi ilə operativ və rahat xidmət

“Azercell”in ofislərində rəqəmsal şəxsiyyət vəsiqəsinin tanınması təmin edilir

“Bağlantını asanlaşdırır, həyatı daha dolğun edirik” strateji məqsədə sadıq qalan “Azercell Telekom” MMC bu istiqamətdə daha bir yeniliyə imza atır. 02.09.2024 tarixindən etibarən Azercell ofislərində rəqəmsal şəxsiyyət vəsiqəsinin təqdim edən abunəçilər tam xidmət spektrindən yararlanı biləcəklər. Layihə İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi (İRİA) ilə əməkdaşlıq əsasında həyata keçirilir.

Bələ ki, “mygov” tətbiqi vasitəsilə şəxsiyyət vəsiqəsi təqdim edən məlumatları göstərən müştərilər Azercell Eksklüziv ofislərində istənilən əməliyyatı həyata keçirmək imkanı əldə edirlər. Bununla da müştəri məmnuniyyətini hər zaman diqqət mərkəzində saxlayan Azercell abunəçilərinə daha operativ və rahat şəkildə xidmət göstərilməsini, eləcə də məlumat təhlükəsizliyini təmin edir. Bu yenilik tez bir zamanda Azercell-in bütün diler mağazalarında da əlçatan olacaq.

Qeyd edək ki, bu dəyişikliklər Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin imzaladığı 2024-cü il 16 iyul tarixli Fərmana əsasən icra edilir.

şının qalibləri:

1. Nərimin Bədəlli və Mirzə Meybullayev
2. Cəlal Məmmədov və Nərimin Cəfərova
3. Mürtəza Novruzlu və Həqiqət Cəfərova